

АРХИТЕКТ

ISSN 1451-3080

ГЛАСНИК ДРУШТВА АРХИТЕКАТА НИША

Март 2003.
Година III број

11

АРХИТЕКТ
ГЛАСНИК ДРУШТВА АРХИТЕКАТА НИША

Број 11, март 2003. година III

оснивач и издавач
ДРУШТВО АРХИТЕКАТА НИША
Генерала М. Лешјанина 52
тел. 018/520-608

e-mail: dan-arh@eunet.yu
ISSN 1451-3080

главни уредник
Хранислав Анђелковић арх.

редакција
Хранислав Анђелковић арх.
Зоран Чемерикић арх.
Миодраг Медар арх.
Александар Кековић арх.
Борислав Спасић арх.

дизајн насловне стране
Александар Кековић арх.

дизајн и припрема
Драган Видановић

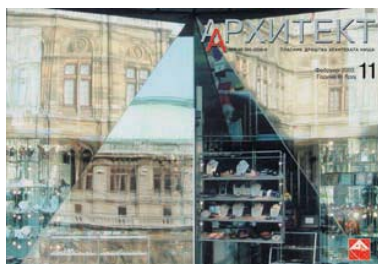
издавачки савет

Драгослав Вучковић арх.
председник ДАН-а

Миомир Живковић арх.
потпредседник ДАН-а

Хранислав Анђелковић арх.
Радмила Китановић арх.
Зоран Чемерикић арх.
Миодраг Медар арх.
Бранимир Ћирић арх.
Борислав Спасић арх.
Мирјана Даковић арх.
Иван Андрејевић арх.
Александар Кековић арх.

Насловна страна: Првонаграђени рад
арх. Миомира Живковића на изложби
фотографија на тему "Архитектура града"

штампа
ГИП Круг - Ниш
тираж 400

Гласник излази повремено
по потреби и могућностима

Бесплатан примерак

Прва два броја гласника
су изашла под именом

информАрх

САДРЖАЈ:

3..... ПРОТЕСТ

**НАЦРТ НОВОГ ЗАКОНА
О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ
НА ВАНРЕДНОЈ СКУПШТИНИ
УДРУЖЕЊА УРБАНИСТА СРБИЈЕ**

Мр Михаило МЕДВЕДЕВ, арх

7..... ТЕМА БРОЈА

**ДАНИ АРХИТЕКТУРЕ НИША
Ниш, 03 - 07.12.2002.**

арх. Борислав Сјасић

13.....УЗ ИЗЛОЖБУ "АРХИТЕКТУРА ГРАДА"

Небојша Сјанковић

14.....АРХИТЕКТУРА НА ФОТОГРАФИЈАМА

Гордан Поморишац МФ ФСЈ

15..... ПРИКАЗ

ХОТЕЛ "CONSTANTIN PALACE" У НИШУ

арх. Зоран Чемерикић

16..... ПУТОПИС

МАДРИД

Са пута у Шпанију

Александра Секуловић, ајс. арх.

Иван Тошић, ајс. арх.

20..... СА ФАКУЛТЕТА

**ПРВИ РЕНДЕРИНГ КОНКУРС НА УУ
ПРОСТОРУ**

**Трећа награда Катарини Пецић
апсолвенту архитектуре у Нишу**

арх. Хранислав Анђелковић

22..... ИЗЛОЖБЕ

26..... КОНКУРСИ

30..... КЊИГЕ

31..... ЧАСОПИСИ

33..... IN MEMORIAM

**арх. ДРАГОЉУБ - ДРАГАН МАРКОВИЋ
(1929. - 2002.)**

арх. Борислав Сјасић

ПРОТЕСТ

НАЦРТ НОВОГ ЗАКОНА О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ НА ВАНРЕДНОЈ СКУПШТИНИ УДРУЖЕЊА УРБАНИСТА СРБИЈЕ

Поред низа кризних околности, које су нас, на нашим просторима задесиле у задњој деценији века за нама, урбанистичко-архитектонска стручна јавност била је посебно иритирана низом неодговарајућих законских решења у овој области. Искомпликован систем урбанистичког планирања и пројектовања, нерешен статус грађевинског земљишта, избирократизована процедура прибављања услова и дозвола за грађење, бесправна изградња и “легализација”. На свим нивоима планирања, пројектовања и грађења било је неопходно чинити низ (условно) нелегалних активности да би се испоштовала законска процедура.

Дефинитивним уласком у транзиционе процесе крајем 2000. године било је очигледно да се законодавство у области планирања и грађења мора иновирати у складу са новим друштвеним и политичким околностима у оријентацији ка европским стандардима.

Министарство урбанизма и грађевина је у том смислу иницирало активности на изради концепта новог законодавства у овој области. Намера Министарства је била да једним, новим, законом регулише област планирања, грађења и грађевинског земљишта и тиме замени три постојећа закона из 1995. године, који регулишу те три, и за грађане и за државу, врло значајне области.

Почетна оријентација екипе Министарства, промовисана први пут баш у Нишу, на скупу урбаниста поводом 10-тог Салона урбанизма, 8. новембра 2001.г. била је усмерена на покушај враћања у живот одредби Грађевинског закона из 1931. године.

Иако је тај Грађевински закон Краљевине Југославије, по мишљењу експерата, у то време био у врху законодавних аката из те области у Европи, а неке његове одредбе су наставиле да се примењују и до данашњих дана, по разумљивој реакцији урбаниста и планера, у актуелним уставним, друштвеним, техничким и технолошким околностима, његово дословно оживљавање на почетку 21 века је било потпуно погрешно опредељење.

На срећу, то је, после неколико прилично бурних реакција представника Удружења урбаниста

Србије, чланова Комисије за законодавство УУС, Удружења, Савеза и Друштва архитеката и бројних еминентних урбаниста и архитеката, схваћено и у Министарству, па се одустало од враћања у живот архаичних одредби овог Закона из 1931.г

У каснијим разрадама новог законодавног концепта, у неколико његових нових верзија, под промењеним називом Закона, екипа Министарства покушала је да понуди нека другачија решења, која су такође у круговима урбаниста и планера, архитеката и градитеља, у многим елементима, на више организованих јавних и стручних скупова, званично оспорена.

Осим више скупова организованих од стране Удружења урбаниста Србије и Удружења и Савеза архитеката, предложени концепти су оспорени и на два еминентна скупа у организацији “Центра за либерално-демократске студије” у Новом Саду и “Сава центру” у Београду.

Средином прошле године, на Светски дан архитеката 1. јула 2002. у Новом Саду, у Отвореном писму Министру урбанизма и грађевина, своје неслагање са тада актуелним концептом новог Закона (који је већ био у својој петој или шестој верзији), изразили су званично и представници Удружења Југословенских архитеката, Савеза архитеката Србије, Савеза архитеката Војводине, Савеза инжењера и техничара Војводине, Војвођанског удружења урбаниста, Друштва архитеката Новог Сада, Друштва архитеката Београда и Друштва архитеката Ниша.

Потпис Покрајинског секретара за архитектуру, урбанизам и градитељство Војводине, арх. Лазара Кузманова, који се придружио критичким оценама Закона у том писму, изазвало је негодовање у кругу Министарства.

Отворено писмо је у целини објављено у броју 9. “АРХИТЕКТ”-а

Због неслагања са начином израде и предложеним решењима у концепту новог Закона оставку је поднео помоћник Министра урбанизма и грађевина арх. Зоран Радовановић.

Не обазирјући се на наведене околности, Министарство је остало при свом концепту и на свом сајту је (17.11.2002.г.) промовисало верзију Нацрта Закона о планирању и изградњи, са нагавештајем да ће такав текст бити упућен Влади и Скупштини Србије на усвајање, уз образложење да он доноси значајна побољшања у свим областима (???) и позитивне промене у области планирања, уређивања грађевинског земљишта и изградње, што није имало утемељења у конкретном тексту концепта Закона.

Удружење урбаниста Србије, које је кроз рад своје Комисије за законодавство и кроз рад свих својих других органа промптно пратило цео процес припреме новог Закона, оценило

је да је и у наведеном Нацрту Закона задржан велики број оспорних формулација и решења која су у супротности са актуелним уставним одредбама, позитивним искуствима европске и наше законодавне и стручне праксе, достигнутим високим нивоом стручних методолошких искустава, интересима струке, грађана и локалне самоуправе.

У таквој ситуацији, после неуспеха свих претходних иницијатива, Удружење се определило за сазивање ВАНРЕДНЕ-ОТВОРЕНЕ СКУПШТИНЕ УРБАНИСТА СРБИЈЕ, заказујући је за 18. децембар у 13. часова на Архитектонском факултету у Београду.

У позиву упућеном преко средстава јавног информисања ("Политика" 14.12.2002.) на Скупштину су позивани индивидуални и колективни чланови Удружења, представници урбанистичких и градитељских институције, сви актери, грађани и професионалци који учествују у урбанистичкој и планерској делатности да у отвореној и демократској атмосфери утврде основе заједничког деловања, које би довеле до концепта новог Закона на нивоу европских вредности, са циљем да се врати урбани ред на наше просторе.

ВАНРЕДНА СКУПШТИНА УРБАНИСТА одржана је у амфитеатру Архитектонског факултета у Београду. У раду Скупштине учествовало је (по верификацији) 145 индивидуалних чланова, 25 представника колективних чланова Удружења, велики број позваних колега из урбанистичких и градитељских институција и факултета, представника сродних асоцијација и друштава и представника неколико министарстава.

У пуном амфитеатру, пред око 250 учесника, на самом почетку Скупштине, код утврђивања дневног реда, председник Комисије Министарства за израду Закона, арх. Марин Крешић, као члан УУС, предложио је допуну дневног реда и изгласавање неповерења актуелном Председништву Удружења урбаниста Србије, али за наведени предлог су гласали само он и помоћник Министра Тихомир Обрадовић, уз један уздржан глас, па предлог огромном већином гласова учесника, уз гласно реаговање, није прихваћен.

У уводним образложењима председника УУС др Миодрaга Ралевића, председника Комисије за Законодавство УУС Душана Пајовића, председника Војвођанског Удружења урбаниста арх. Милана Барбула, директора Завода за урбанизам Београда, Новог Сада, и Крагујевца изнета је хронологија учешћа Удружења у разматрању свих претходних верзија концепта Закона и дате су критичке оцене коначно презентирaног Нацрта Закона од 17.11.2002.г. са конкретним предлозима за одговарајућа законска решења појединих области.

Посебан акценат је био усмерен на судбину врло организованог система урбанистичких институција,

које су у својству јавних предузећа, или у другом облику, формиране на нивоу републике, покрајине, у свим градовима и у већини општина да одржавају укупну планску активност на територији Србије од интереса за локалну самоуправу и Републику у целини, а које се комплетно укидају у наведеном концепту Нацрта Закона.

У одбрану укидања овог система институција М. Крешић, као председник Комисије Министарства, дао је образложење да такав систем не дозвољава Светска банка, са којом Комисија координира израду нацрта Закона (???), што је изазвало буру смеха и негодовања великог броја учесника Скупштине.

Мр Игор Марић, арх. председник Друштва архитеката Београда, истакао је да је и област грађевинарства у нацрту Закона наишла на бројне критике асоцијација архитеката. Ако се грађевинска дозвола, по предлогу у Закону, добија на бази "Идејног пројекта" (што у преводу значи "Идејног решења" у скицама, без елемената конструкција, инсталација и др.), зашто би се уопште после и радили пројекти. Са таквим накарaдним решењима архитекти у Друштвима и Савезу архитеката Србије не могу прихватити предложени концепт Закона.

Критици концепта Закона придружио се и Миодрaг Јоцић, заменик Министра саобраћаја и телекомуникација, који је учесницима поделио мишљење овог Министарства уз констатацију да је оно било благовремено достављено Министарству урбанизма и грађевина, али је остало без одговора.

После опширне стручне расправе у којој је учествовало више еминентних урбаниста међу којима је прокоментарисана и критика предложеног концепта Закона, коју је Удружењу и Министарству упутио проф. др Димитрије Перишић, чланови Удружења урбаниста Србије су расправу завршили једногласним усвајањем ЗАКЉУЧАКА у којима је истакнута подршка Министру и Министарству у позитивним иницијативама које предузима, али и критика бројних неодговарајућих решења у концепту Нацрта Закона.

Делегирана је група од десет еминентних урбаниста, стручњака са дугогодишњим искуством, која је понуђена Министру и Министарству ради даље конструктивне сарадње на изради коначног концепта новог Закона.

Скупштина је закључила да о овим својим ставовима обавести све релевантне политичке структуре у Републици и да их обнародује посредством средстава јавног информисања.

Закључци су достављени председнику и потпредседницима Владе, Министру и Министарству, сродним Министарствима, представницима одговарајућих политичких странака, невладиних и стручних организација.

Сви чланови Удружења и стручна и шира

јавност обавештени су о закључцима Ванредне скупштине посредством електронских информација на сајту Удружења.

Средства информисања нису показала нарочити интерес за објављивање закључака Ванредне скупштине Удружења урбаниста Србије. Краће информације објавили су "Глас" (20.12.2002.), и "Новости" (21.12.2002.). "Политика" је закључке Скупштине објавила тек као плаћени оглас Удружења у огласном делу суботњег броја (28.12.2002.). Касније краће (дез)информације о ставовима урбаниста "Политика" је објавила 6.1.2003. (са погрешно интерпретираним ставом Друштва урбаниста Београда)

Министарство није објавило да има намеру да озбиљније размотри ставове урбаниста већ је јавност обавестило да ће се Нацрт (без помена могућих коректура) упутити на усвајање Влади и Скупштини и да ће се Закон наћи на следећој седници Скупштине Србије, с коментаром помоћника министра Тихомира Обрадовића да су урбанисти против предложеног концепта Закона, јер им се укидају Урбанистички заводи (???), ("Политика" 16.1.2003.).

Неке значајније званичне реакције других политичких структура нису се појавиле ни у средствима јавног информисања нити је Удружење урбаниста Србије о њима обавештено, док се у скоро свим медијима није појавило обавештење да је Влада РС 24.јануара 2003. утврдила Предлог Закона који ће се упутити Скупштини Србије на усвајање.

Текст Предлога Закона, објављен је на сајту Министарства. На њему је датум 23.01.2003. и у већини спорених одредби остао је непромењен.

После свега може се закључити да највероватније ни Министарство ни Владу РС не интересују нарочито ставови неколико хиљада стручњака, професионалаца, урбаниста, архитеката, градитеља и представника ресорних служби органа управе у локалним заједницама, који су јавно изнети и образложени на бројним скуповима њихових асоцијација. Не интересује их ни мрежа ни структура институција, које се више деценија упињу да заштите основе планског развоја, нити опсежна документација о планском развоју Републике, просторних целина, градова и насеља.

Они имају неки други задатак и циљ који се може остварити једино ако се све претходно стави ван снаге и обрише, без обзира на последице.

Нама, урбанистима и архитекатама, директним учесницима процеса планирања, пројектовања и грађења, после две године дуге полемике око правих решења за реновелаирање законодавне регулативе у области планирања и изградње, остаје да се поуздамо у своје представнике у законодавним органима Републике који још могу амандманима да

утичу на концепт Закона, кад већ није искоришћена на почетку предлагана алтернатива да сами предложимо Министарству комплетан концепт Закона, који по нашем стручном виђењу може да обезбеди развој планирања и грађења у нашим и европским актуелним политичким и економским околностима.

Питање је и да ли се овако погрешно постављен концепт новог Закона може кориговати амандманима, или ће тек немогућност његове примене показати да су урбанисти и архитекти били у праву у већини својих примедби.

*Мр Михаило МЕДВЕДЕВ, арх
члан Комисије за законодавство
Удружења урбаниста Србије*

Удружење урбаниста Србије

*Ул. Захумска 34, 11000 Београд,
Тел./факс 011/ 404-664,
Е-маил: урбанисти@еунет.уи,
жиро рачун 40803-678-4-5369*

**ЗАКЉУЦИ
ВАНРЕДНЕ СКУПШТИНЕ УРБАНИСТА
одржане у БЕОГРАДУ
дана 18. децембра 2002. године**

ВАНРЕДНА СКУПШТИНА УРБАНИСТА одржана је 18.децембра 2002. године у амфитеатру Архитектонског факултета у Београду са почетком у 13.00.

На Ванредној скупштини на којој је учествовало 145 индивидуалних, 25 представника колективних чланова УУС, већи број позваних колега из урбанистичких и градитељских институцијама, грађана и професионалаца који учествују у урбанистичкој и планерској делатности, представника сродних асоцијација и друштава и представника неколико министарстава, после опширне стручне расправе од стране Министарства урбанизма и грађевина објављеном "Нацрту Закона о планирању и изградњи" једногласно су донели следећи

ЗАКЉУЧЦИ

1. Удружење урбаниста Србије са задовољством је подржало и подржава иницијативе и активности Министра господина Шумарца (што је Скупштина једногласно поздравила) и Министарства урбанизма и грађевина које су усмерене на решавање проблема у области планирања и грађења, а посебно иницијативе у области казних мера за бесправно грађење и њихово консеквентно спровођење, иницијативе за ажурирање катастра и уређивање укњижења имовинских односа, иницијатива за доношење Генералних планова насеља која немају, или имају неодговарајуће Генералне планове, као и иницијативе за доношење новог, савременог, Закона за област планирања и изградње.

2. Ванредна скупштина прихвата примедбе на Нацрт Закона које је Удружењу доставила Комисија за законодавство УУС и примедбе које су изнете током одвијања Скупштине, а нарочито од Заменика министра за саобраћај и телекомуникације господина Миодрага Јоцића.

3. Ванредна скупштина оцењује да понуђени "Нацрт Закона о планирању и изградњи" у низу оспорених одредби не одговара стању, околностима и перспективама развоја ових делатности у Републици, па се, у име струке, не може прихватити без значајнијих, стратешких измена.

4. Посебно спорне и неприхватљиве одредбе у Нацрту Закона су :

- систем планова, који је сувише усложен,
- институција, карактер и овлашћења Агенције за просторно планирање која тежи апсолутној концентрацији моћи, што је у супротности са проklamованом децентрализацијом,

- институција, карактер и овлашћења Комисија за планове која сама израђује и усваја програм, а затим контролише обрађивача у целини,

- необавезан третман институција за планирање урбаног развоја до нивоа потпуног укидања,

- предложени систем лиценци институција и појединачна која даје овлашћења само за руководиоце уз препоруку "два сведока" без обзира на врсту високе стручне квалификације који је у супротности са међународним стандардима (ИСоЦаРП)

- институција Инжењерске коморе у којој су, смештене све струке уместо (што је захтев свих струковних савеза и удружења) да се омогући да свака струка, а нарочито урбанистичка формира своју Комору.

- решење по коме је могуће градско земљиште прогласити јавним, а затим га претворити у државну својину (што је у супротности са захтевима страних инвеститора).

5. Удружење урбаниста Србије ће наставити активности за формирање Коморе урбаниста и

планера о чијем концепту је својевремено писмено обавештено Министарство.

6. За даљи наставак активности око дефинисања концепта Новог Закона Удружење урбаниста Србије ће Министру и Министарству предложити проширење екипе, која је радила на припреми Нацрта Закона, делегираним члановима УУС, који имају највише искуства у области нашег, европског и светског законодавства из ове области.

Чланови Удружења који би се ставили господину Министру Шумарцу на располагање за даље учешће у изради Предлога Закона су:

- Др Владимир МАЦУРА, директор, Урбанистички завод Београда

- Александар ЈЕВТИЋ, директор,

- ЈП УРБАНИЗАМ Нови Сад

- Др Борислав СТОЈКОВ,

- Географски факултет

- Мр Верољуб ТРИФУНОВИЋ, директор, Дирекција за урбанизам и изгр.Крагујевац

- Душан ПАЈОВИЋ, председник Комисије за законодавство УУС

- Др Ружица БОГДАНОВИЋ,

- Саобраћајни факултет

- Милица ГРОЗДАНБИЋ,

- Урбанистички завод Београда

- Др Миодраг ВУЈОШЕВИЋ, Институт за архитектуру и урбанизам Србије

- Милан БАРБУЛ, председник Војвођанског удружења урбаниста

- Др Миодраг РАЛЕВИЋ, председник Удружења урбаниста Србије

7. Закључци са Ванредне скупштине урбаниста Србије биће достављени :

- Председнику Владе Републике Србије господину Ђинђићу и потпредседницима Владе Републике Србије

- Министарству урбанизма и грађевина и Господину Шумарцу, министру урбанизма и грађевина

- Сродним министарствима: Министарству саобраћаја и телекомуникација, Министарству за заштиту животне средине, Министарству локалне самоуправе, Министарству финансија, Министарству за приватизацију

- свим члановима, удружењима, друштвима, активима и асоцијацијама у оквиру УУС

- одговарајућим удружењима, савезима и асоцијацијама сродних делатности које су узеле учешће у раду Скупштине и разматрању концепта Новог закона

- Средствима јавног информисања.

Председник УДРУЖЕЊА УРБАНИСТА СРБИЈЕ

Проф. др Миодраг РАЛЕВИЋ, с.р.

ТЕМА БРОЈА

ДАНИ АРХИТЕКТУРЕ НИША

Ниш, 03 - 07.12.2002.

И ове, 2002. године остварена је жеља Друштва архитеката Ниша, да почетак децембра буде препознатљив по архитектури и архитектама града Ниша. Друштво архитеката Ниша успешно наставља традицију, да ову манифестацију уобличи у праву светковину нишке, односно српске, архитектуре у целини.

Раније утврђен концепт, да се у оквиру Дана архитектуре одржи што више предавања, округлих столова, презентација и сличних програма и ове године реализован, дао је пун допринос популаризацији архитектуре.

Традиција се наставља и празник почиње 03.12. увече, у средишту града, ту, на тргу, крај Нишаве, у галерији "Србија".. Ово је треће узастопно славље и треба га брижљиво гајити. Знамо да није лако, али несмемо дозволити да се понови непријатна судбина нишког Салона за урбанизам, да после 10 година постојања оде ван Ниша. Верујемо да ће Друштво архитеката, уз помоћ и подршку нишких градских институција - Општине Ниш, Дирекције за изградњу града Ниша, Грађевинско-архитектонског факултета и многобројних покровитеља - ову манифестацију оплемењивати новим садржајем и да ће свака следећа бити богатија.

Друштво архитеката Ниша, тачније Управни одбор, расправљајући о концепцији изложбе "Дани архитектуре Ниша 2002.", а на иницијативу арх. Миодрага Медара, одлучила је да приреди изложбу уметничке фотографије са темом "Архитектура града", па је у сарадњи са Филмском омладином Ниша и представником Небојшом Станковићем, расписан међународни конкурс за изложбу уметничке фотографије. Истовремено је договорено са Музејем примењене уметности у Београду, да се организује гостовање 24. Салона архитектуре Београда. Овакав став Управног одбора дефинисао је теме "Дана архитектуре 2002.":

1. Изложба радова са конкурса за уметничку фотографију на тему "Архитектура града".

2. Гостовање 24. Салона архитектуре Београда са селекцијом од 60 паноа и то:

- награђених радова у свим категоријама,
- радова нишких архитеката,
- осталих радова по избору Музеја примењених уметности у Београду.

Конкурс за уметничку фотографију је сасвим успео јер су пристигла 333 рада од 69 аутора, а прихваћено је 95 радова од 45 аутора.

У оквиру ових изложби организован је следећи петодневни

ПРОГРАМ

1. дан - уторак, 03.12.2002.
 - 18⁰⁰- Проглашење победника и додела награда и признања за најбољу уметничку фотографију на тему "Архитектура града".
 - 18³⁰- Уводна реч о 24. Салону архитектуре Београда.
 - 18⁴⁵- Отварање изложбе.
 - 19⁰⁰- Промоција генералног спонзора.
 - 20⁰⁰- Коктел.
2. дан - среда, 04.12.2002.
 - 18⁰⁰- Промоција књиге "Водич кроз савремену архитектуру Београда" - предавач и аутор Дијана Милашиновић-Марић.
 - 19⁰⁰- Предавање "Архитектура Берлина" - предавач арх. Игор Марић.
 - Промоција генералног спонзора.
 - 20⁰⁰- Коктел.
3. дан - четвртак, 05.12.2002.
 - 18⁰⁰- Промоција књиге и предавање "Суботица - степски град" - предавач и аутор мр арх. Сабо Жомбор.
4. дан - петак, 06.12.2002.
 - 18⁰⁰- Трибина "Будућност београдског Салона архитектуре" - најављено 25. Салона.
 - гости: мр Љиљана Милетић-Абрамовић и др арх. Зоран Маневић, председник Савета Салона архитектуре Београда
5. дан - субота, 06.12.2002.
 - 12⁰⁰- Најава "Дана архитектуре Ниша 2003." - тријенале нишке архитектуре за период 2000. - 2003.
 - Свечано затварање.
 - Организациони одбор изложбе: Миодраг Медар, Зоран Чемерићић, Александар Ђ. Кековић, Небојша Станковић.

Галерија "Србија" била је спремна да, 03.12.2002. прими све заинтересоване љубитеље архитектуре. Складно размештени изложбени експонати, са поставком арх. Зорана Чемерићића, са прилозима Београдског Салона на зидовима и фотографијама на паноима у два подужна реда, омогућили су посетиоцима да уживају разгледајући пројекте објеката, а на другој страни да допуњују утисак уметничким фотографијама. Посетиоци су врло заинтересовано разгледали изложбу и показало се да је био срећан spoj пројеката и уметничких фотографија, на којима су архитектонски детаљи посебно експонирани и максимално дочарали уметничку компоненту.

Проглашење победника и доделу награда и признања за најбољу уметничку фотографију обав-

ио је Александар Блатник, еминентни српски карикатуриста, а према одлуци жирија који је радио у саставу:

1. **Гордан Поморишац**, МФФСЈ
2. **Миодраг Медар**, архитекта
3. **Александар Блатник**, карикатуриста

НАГРАЂЕНИ РАДОВИ

Категорија појединачне фотографије

ПРВА НАГРАДА

Миодраг Живковић - *WIEN - ЗГРАДА ОПЕРЕ У "ОГЛЕДАЛУ"*

ДРУГА НАГРАДА

Божидар Витас ФА I ФСЈ, *10 нај - СВЕТЛОСТ И СЕНКЕ*

ТРЕЋА НАГРАДА

Милорад Кашћелан ФА I ФСЈ - *ПРОЗОР - Д(Рома)*

ПОХВАЛЕ

Владимир Добрећић ФА III ФСЈ - *ИЗГРАДЊА -1*

Бојан Стојадиновић ФА III ФСЈ - *ЧАИР - НИШ*
Категорија колекције фотографија

ПРВА НАГРАДА

Божана Маринчек - ФА I ФСЈ, 10 нај - РАТНИК, РЕФЛЕКСИЈА, УХВАЋЕНИ ОБЛАК, МЕЂУ ОБЛАЦИМА, ПОДНЕВНИ ОБЛАЦИ, ВЕРТИКАЛЕ МАНХАТНА

Рефлексија

ДРУГА НАГРАДА

Боривој Миросављевић - ПОЗОРНИЦА СВЕТЛОСТИ И, ПОЗОРНИЦА СВЕТЛОСТИ В, ПОЗОРНИЦА СВЕТЛОСТИ VI

ТРЕЋА НАГРАДА

Јожеф Ишпановић - УПОЗОРЕЊЕ, РУЧАК, НАСЛИКАН ЖИВОТ

Ручак

ПОХВАЛЕ

Зоран Чемериќић - CHIESE DI SAN MARCO, PALAZZO DUCALE

Раша Милојевић ФА I ФСЈ - МУЗЕЈ И, СУД, ОПШТИНСКИ СУД

Музеј I

Марјан Мишић ФА I ФСЈ - РЕФЛЕКС I, РЕФЛЕКС II, РЕФЛЕКС III

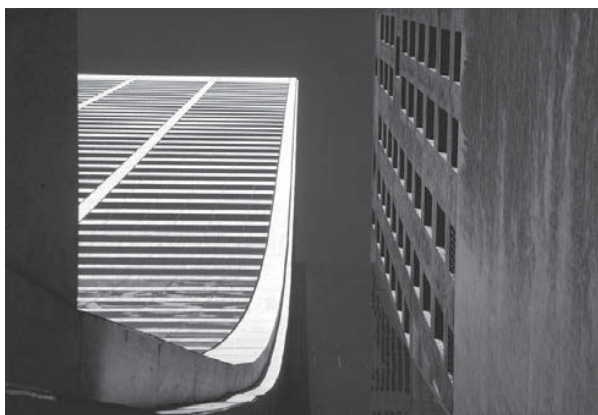

Рефлекс I

ПОСЕБНО ПРИЗНАЊЕ
ЗА ФОТОГРАФИЈУ НИША
Миљан Петровић - СОКАЧЕ

ПОСЕБНО ПРИЗНАЊЕ
ДРУШТВА АРХИТЕКАТА НИША
Божана Маринчек ФА I ФСЈ, 10 нај - ВЕР-
ТИКАЛЕ МАНХАТНА

И раније, у бившој Југославији, било је изложби уметничке фотографије савремене архитектуре. Детаљи зграда постали су узредна тема на изложбама општег садржаја. Последња тематска изложба "Булевар Револуције" организована је у Београду у сарадњи са урбанистима још 1994. године.

И због тога је ова одлука Друштва архитеката Ниша и Филмске омладине Ниша, да организују изложбу са темом "Архитектура града", врло значајна, јер је прихваћена од публике и отвара пут за осмишљавање следећих изложби са сличним темама. Размишља се да оваква изложба постане редовна, као годишња или бијенална, јер даје могућности за упечатљиво пласирање архитектонских објеката у уметничкој фотографији.

Те прве вечери, после подела награда за фотографију, уводну реч о 24. Салону архитектуре Београда, дао је арх. Александар Ђ. Кековић, указујући на чињеницу да Београдски Салон први пут гостује

у оваквом обиму, те Нишлије имају прилику да детаљније упознају архитектонско стваралаштво Србије.

Изложени су награђени радови у свим категоријама, радови нишких архитеката и остали по избору Музеја.

Нишки архитекти представљени су следећим радовима:

ОБЛАСТ АРХИТЕКТУРЕ

Угоститељско-пословни објекат на Синђелићевом тргу у Нишу

Студио "Домус":

арх. Весна Вилић

арх. Братислав Станковић

Зграда (пројекат) Друштва архитеката Ниша

арх. Александар Ђ. Кековић

Марко Николић, студент

Душан Николић, студент

Стамбена зграда Дуванске индустрије Ниш - Дуваниште у Нишу

арх. Предраг Јанић

ОБЛАСТ ЕНТЕРИЈЕРА

Бутик-кафе "La Scarpa" у Нишу

Кафе "Игуана" у Лесковцу

арх. Саша Буђевац

Бутик "Јанковић" у Нишу

Кафе "Games" у Нишу

Кафе "Фонтана" у Нишу

арх. Томислав Јанић

Пицерија "Цап-Цап" у Лесковцу

Студио "Домус":

арх. Весна Вилић

арх. Братислав Станковић

ОБЛАСТ СТУДЕНТСКИХ РАДОВА

"Cubic housing" интерполација стамбене зграде

Душан Николић

Марко Николић

Ђорђе Јанковић

Кућа на селу

Милан Антић

Хотел

Ђорђе Китић

GRAND PRIX 24. Салона архитектуре

Центар "Миленијум" у Вршцу

проф. мр арх. Петар Арсић, Београд

Више пројеката, односно објеката, добило је

посебно признање, међу којима је пројекат “Кућа на селу” нашег Нишлије, апсолвента архитектуре Милана Антића.

Негде око 19⁰⁰ часова, у препуној галерији “Србија”, прохладној, уз топлу свечарску атмосферу, узима реч арх. Александар Радојевић и одабраним речима отвара Трећи салон Дана архитектуре Ниша 2002. И овог пута, као и ранијих година, присутне су све генерације грађана, од громогласних студената до колега и грађана у познијим годинама, који знатижељно разгледају експонате, упоређују, хвале или, испред неког експоната, и споре. Задовољни су што могу да, гледајући ове изложене радове, упореде са нишким остварењима и отме им се гласна мисао “Што ово не видимо и на нашим улицама!?”

Жеља је, али и могућност да у наредним годинама, са више оваквих сазнања, гледамо и лепше објекте у нашој средини.

Уз поделу каталога, проспеката и часописа “Архитект” бр. 10 и уз мало смиренију атмосферу почиње промоција генералног спонзора “Алумил - Чачак”. Генерални директор Владимир Вукелић поздравља присутне посетиоце и уз помоћ сараднице арх. Александре Стевчић, преко пројекција, упознаје са производним програмом ове успешне организације.

Присутни директор и истовремено и власник часописа “Модул” - Драган Несторовић, поздравља скуп зајелевши даље продубљивање сарадње са Друштвом архитеката Ниша. Једногодишњу претплату на часопис “Модул” додељује Друштву архитеката Ниша, а исто тако и студенту Милану Антићу за добијено признање на 24. Салону београдске архитектуре (за пројекат сеоске куће). Многобројна публика све ово прати са великим задовољством, да би на крају, после скромне коктел-партје, са пуно лепих утисака, уз раздрагани жагор, напуштала ово дивно вече.

Другог дана, у преподневним сатима, галерија “Србија” отвара своја врата и целог дана, поред ниских температура, нишка знатижељна публика дефилује, детаљно разгледајући пројекте, да би увече присуствовала промоцији књиге “Водич кроз савремену архитектуру Београда” - предавач и аутор Дијана Милашиновић-Марић.

Водич који је представљен има за основни циљ да знатижељног проведе кроз београдску модерну архитектуру, да време модерне београдске архитектуре ослика кроз карактеристична дела која су одраз одређеног доба. Овај водич, први у историји Београда, помоћи ће многим, да, шетајући кроз Београд, понесу слику града, да запамте његове куће и просторе. Аутор нас је, преко пројекција многобројних објеката, упознао са делима неимара прве половине прошлог века -

Добровића, Злоковића, Брашована, Којића и других следбеника, који су од често рушеног Београда, обликовали град модерне архитектуре. Зато ће овај водич корисно послужити свима који желе да препознају стварне вредности школе београдске архитектуре.

После слике Београда, мр арх. Игор Марић, одржао је предавање са пројекцијама “Архитектура Берлина”. Још са свежим утисцима о модерној архитектури Београда, Марић нас је брзо, својим излагањем и прелепим објектима Берлина, одвео у другу, нама не баш много познату, средину - Берлин и његову оновременску архитектуру.

Најпре нас је упознао са радом XXI Конгреса

UIA, одржаном у Берлину од 22.-26.7.2002. године. Разговарало се о архитектури и природи, границама развоја мегаграда, урбанистичком планирању, новим начинима организације рада, статусу струке у друштву, грађењу у традиционалном окружењу и низу других тема.

Поред конгресних активности организована је и изложба савремене архитектуре земаља учесница као и мањи сајам информационог карактера.

Али највећа изложба архитектуре, управо је она уживо, која се види кроз реализације нових четврти широм целог Берлина.

На Конгресу је из Србије било око стотинак, углавном београдских и новосадских архитеката, а у оквиру изложбе била је присутна и скромна изложба југословенске архитектуре.

Из приказаног материјала видело се да је Берлин, поред своје историјске основе, град

модерне архитектуре, са неколико равноправних центара у мору зеленила и са пуно канала и језера.

Тренутно у Берлину су највећа градилишта Подздамер трг, Фридрихштрасе, простори око Бранденбуршке капије и ново седиште немачке владе.

Присутни су: Данијел Лебескинд са импозантним и узбуђујућим Јеврејским музејем, Кишо Курокава, који се окренуо урбанизму, Норман Фостер, са чаробном куполом изнад Рајхстага, Френк Гери, са изненађујућим објектом Централне немачке банке, Ингер Бан, са кућама од папира и низом пројеката, претежно за избеглице широм света и наравно Ренцо Пиано, који је добио "Велику награду УИА за архитектуру".

У оквиру Конгреса, 25.7.2002. уручене су и друге награде: за архитектуру и технологију Огист Пере британском архитекти Норману Фостеру, а ирском архитектонском бироу "Groun 91 Architects" из Даблина, за урбанизам, португалском новинару Мануелу Тану и грчком критичару Еласу Земелсу, за архитектонску критику. За иновације у стамбеној изградњи награда је уручена ирском архитекти Јустину Килкулену и Бразилцу Џиму Лемеру.

На Конгресу је било акредитовано више од 500 новинара из читавог света.

У Берлину је промовисан назив за следећи конгрес 2005. године у Истамбулу - "Базар архитектуре", што наводи на размишљање да тема указује на архитектуру као робу изнету на тржиште, као одрез свеукупних кретања у друштву.

Дани одмичу, мраз не посустаје. И трећег дана, у прохладној сали, посетиоци се загревају темпераментним дискусијама. у 1800 - промоција књиге и предавање "Суботица - степски град", предавач и аутор мр арх. Сабо Жомбор. Због ниских температура предавање се држи пред малобројном публиком, која је била заинтересована за ову специјалну проблематику.

Четврти дан - петак, 06.12.2002. године - одржава се трибина "Будућност београдског Салона архитектуре" - најаву 25 Салона.

Гости: мр Љиљана Милетић-Абрамовић и др арх. Зоран Маневић, председник Салона архитектуре Београда.

И поред хладног дана, због интересантне проблематике, трибина је била добро посећена и било је жустрих дискусија. Трибину је водио, увек присутан на Салону, арх. Александар Ђ. Кековић.

Врстан познавалац прилика у српској архитектури, др арх. Зоран Маневић је најпре говорио о историјском развоју Салона. Прва изложба десетак архитеката одржана је у Београду 1912. године, као претеча данашњег Салона архитектуре. У новијој историји српске архитектуре кључна је 1972. година, када је у Београду одржана ретроспективна изложба српске архитектуре. Две

године касније - 1974. - рођен је Салон архитектуре и тако архитектонску делатност укључио у шири контекст српске културе. До сада је, у овим тешким годинама, Салон много учинио да се архитектура извуче из анонимности, посебно у времену деведесетих година прошлог века. када су престали да излазе сви часописи из области архитектуре.

Др арх. Зоран Маневић, предложио је Друштву архитеката Ниша да више сарађује са Музејом примењене уметности у Београду ради афирмације стваралаштва нишких архитеката. Такође је предложио Друштву архитеката да установи награду за животно дело, коју би додељивао најистакнутијим нишким архитекатама, јер Београд такву награду додељује само београдским архитекатама.

Мр Љиљана Милетић-Абрамовић, узимајући учешће на трибини, позвала је нишке архитекте да се у већем броју пријаве за учешће на следећем, јубиларном 25. Салону архитектуре у Београду, који се одржава фебруара и марта 2003. године.

На трибини се разговарало и о раду САС-а, о његовој улози у развоју архитектонске делатности и о ширем укључивању друштава архитеката из унутрашњости, која су до сада била запостављана.

"Дани архитектуре Ниша 2002." завршени су у суботу, 17.12.2002. године, разговорима "Архитектура кроз објектив", који су одржани пре подне, у 11 часова, као и најавом тријенала нишке архитектуре за период 2000. - 2003.

Учествујући у разговорима о "Архитектури кроз објектив", Небојша Станковић указује на различите могућности за "употребу" архитектонских објеката у фотографији, као и на могућност да архитекте, кроз објекте, другачије сагледају архитектуру, посебно бавећи се архитектонским детаљима.

У дискусији су набачени и други видови садржаја изложбе. Посебно је интересантна идеја, да би архитекти Ниша могли да направе изложбу слика, графике и архитектонског цртежа, чиме се, иначе, баве многи архитекти.

Свечано затварање изложбе обављено је уз узимање обавезе да Тријенале 2003. године буде припремљено још квалитетније и учини се још један корак даље у очувању ове манифестације и њено увршћење у календар нишке културе.

Друштво архитеката, уз шире учешће свих архитеката Ниша, учиниће напоре да наша следећа манифестација - Тријенале 2003. - буде актуелна, занимљива и одслика адекватно стање нишког архитектонског стваралаштва.

арх. Борислав Ћисаић

УЗ ИЗЛОЖБУ “АРХИТЕКТУРА ГРАДА”

Размишљајући како садржајно освежити, већ традиционалну, годишњу манифестацију Друштва архитеката Ниша “Дани архитектуре” дошло се на идеју да би то могла бити и изложба фотографија.

Фотографија је, углавном документарно, пратила архитектуру (пројекти, реализације...) а Друштво архитеката Ниша (ДАН) је за свој часопис “Архитект”, често користило фотографије (разгледнице) старих здања, која више и не постоје.

Првобитна идеја да тема носи назив “Архитектура града Ниша” звучала је добро и логично, али је носила и неке неизвесности. Да ли Ниш има квантитативно и квалитативно довољну продукцију за овакву релативно обимну и значајну изложбу? Колико је тема ограничавајућа? Колико је реално очекивати одзив аутора из других градова? Да ли направити конкурс општег или позивног типа?

Коначно је одлучено: расписати конкурс за фотографију са темом “Архитектура града” без присутности локализма.

Формиран је Организациони одбор у саставу: Миодраг Медар, Зоран Чемерић и Александар Ђ. Кековић из ДАН-а и Небојша Станковић из Филмске омладине Ниша (ФОН), фото клуба са којим је у међувремену остварен контакт и договорена сарадња на овом пољу.

Жири, које имао и улогу селекционе комисије, био је у саставу: Гордан Поморишац, мајстор фотографије у Фото савезу Југославије (ФСЈ), Миодраг Медар - архитекта из ДАН-а и Александар Блатник - карикатуриста.

Расписан је конкурс у средствима информисања, а у часопису ДАН-а “Архитект” дат је прилог са пропозицијама конкурса и обрасцем за пријављивање. Велики број позива упућен је и на појединачне адресе фотографа и фото-клубова.

Одзив је био неочекиван: укупно 333 фотографије од 69 аутора из Словеније, Републике Српске, Македоније и Југославије. Због врло квалитетних радова жири је имао изузетно тежак задатак да за изложбу селекује стотинак, јер је простор за излагање био ограничавајући фактор. Одабрано је 95 фотографија од 45 аутора. Због учешћа аутора из више земаља изложба је добила највиши ранг - “међународна” (по критеријумима ФСЈ) и то је први пут да у области фотографије Ниш има изложбу тог нивоа.

Галерија “Србија”, у самом центру града била је право место од 03. до 07. децембра за изложбу овог нивоа. Неколико стотина посетилаца било је присутно на самом отварању изложбе а исту је званично отворио и доделио награде и признања члан жирија Александар Блатник.

Информације о награђеним радовима могу се

наћи у овом броју “Архитект”-а, у чланку архитектке Борислава Спасића “Дани архитектуре Ниша”

Посећеност саме изложбе, свих дана, била је одлична, вероватно захваљујући и доброј сарадњи са локалним средствима информисања која су о овој изложби и пратећим манифестацијама свакодневно извештавала.

Дневни лист “Народне новине” је две трећине средњих страна посветио фотографијама које су награђене као и разговорима са првонаграђеним ауторима. Изложбу је пратио и пригодан каталог у боји са тиражом од 300 примерака.

На локалним радио и телевизијским станицама више пута су гостовали чланови Организационог одбора али и чланови управа ДАН-а и ФОН-а промовишући изложбу као и рад и активности ових друштава.

На крају не треба заборавити ни многобројне честитке и похвале доброј организацији изложбе, које су упутили људи из самог врха југословенске фотографије.

Разговор на тему “Архитектура кроз објектив”, одржан задњег дана изложбе, само је потврдио да постоји интересовање за организовање оваквих “струковних” изложби и у наредном периоду. На овом “округлом столу”, сем критичког осврта на актуелну изложбу, разговарало се о корелацији оваквих манифестација и архитектуре, као и евентуалном организовању оваквих изложби, годишње или бијенално.

Небојша Станковић

У ИЗДАЊУ ИЗДАВАЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА
“ГРАДИНА”, НИШ, ОБЈАВЉЕНА
ЈЕ 1993.ГОДИНЕ ПУБЛИКАЦИЈА
“ГРАДИТЕЉИ НИША”, АУТОРА
АРХИТЕКТЕ МИОДРАГА ЖИВКОВИЋА,
СА РЕЦЕНЗИЈОМ АРХИТЕКТЕ МИХАЈЛА
МИТРОВИЋА О ПРИПРЕМАМА ЗА ДРУГО
ИЗДАЊЕ ОВЕ КЊИГЕ, У ПРОШИРЕНОМ
ИЗДАЊУ, БИЋЕ РЕЧИ У НАРЕДНОМ
БРОЈУ НАШЕГ ЧАСОПИСА “АРХИТЕКТ”

АРХИТЕКТУРА НА ФОТОГРАФИЈАМА

Снимање архитектонских објеката је захтеван, технички сложен и значајан посао. Таквим послом морали би да се баве посебно школовани и одговарајућом опремом снабдевени фотографи, све док је то посао, односно док се захтева одговоран приказ архитектонског остварења. У развијеном свету је тако, код нас не може бити. Правих школа за фотографију дуго нисмо имали, а оне у којима се фотографија упражњавала сматрале су је у бољем случају помоћним предметом (у оном горем, само покрићем за трговину занатским дипломама и дозволама за рад). Зато у укупној историји српске фотографије постоји мало фотографа који су се снимањем архитектонских објеката озбиљно бавили, а по достигнућима би тек по неки од њих могао да се мери са просечним колегама из иностранства.

Познато је да су наши врсни фотографи нишци (и узгајани) у клубовима. Тамо је приступ фотографији био много мање обавезан него у школама, али је у ту клупску, односно излагачку фотографију уложено знатно више воље, напора па и средстава, него тамо где је, зарад напретка професије, то било нужно. Ни у клубовима се архитектуром, као посебним предметом, нико није бавио редовно, али је готово свако, уз остало, снимео по неку стару зграду или архитектонски детаљ, користећи притом драгоцену слободу коју професионални фотографи на задатку обично немају: да из целине архитектонског дела исече део по слободној вољи и прикаже га у складу са сопственим поимањем, намерама и могућностима. Како се у оваквим случајевима ретко води рачуна о битним својствима објекта, настале фотографије обично не представљају документ о њему, него самосвојна ликовна дела упоредива са сличним

остварењима светских фотографа знатно чешће и успешније него "професионалне" фотографије.

Средином осамдесетих година прошлог века у бившој Југославији такве фотографије су биле у моди. На њима су инсистирали и профитирали словеначки аутори са тек по неким следбеником, или такмацем овде... Онда су Словенци отишли (неки се полако враћају), овдашњи аутори су почели да гледају своја посла и сликају своја села, а архитектонски детаљи, посебно они из градова, постали су тек узредна појава на изложбама општег смера. Тематских изложби није било. Оне које су условно могле имати везе са архитектуром града, а организоване су у Београду у сарадњи са архитектама биле су: "Живот градског трга" давне 1982. и "Булевар Револуције" дванаест година касније - 1994. године. Снимањем архитектуре за разне намене у међувремену се бавио ко год је могао, онолико успешно колико је имао везе - са фотографијом и наручиоцима.

У таквим околностима одлука Друштва архитеката Ниша и Филмске омладине Ниша да организују изложбу са темом "Архитектура града", дочекана је са добродошлицом, а истовремено и зебњом да одзив аутора неће бити довољан за значајнију изложбу. Показало се да за зебњу није било разлога, јер је за изложбу приспео знатан број веома добрих фотографија. На то су природно утицале неке битне чињенице:

- пре свих репутација коју је Филмска омладина Ниша стекла у фотографском окружењу, добром организацијом претходних изложби и исправним односом према ауторима - учесницима;

- успешна изложба дијапозитива на тему "Архитектура" која се неколико година за редом одржава у Бања Луци и напредак технологије, која, уз малу помоћ рачунара, омогућава релативно лаку израду изложбених фотографија са дијапозитива снимљених са бањалучком изложбом на уму;

- одговарајуће фотографије сачуване у архивама аутора, а начињене за изложбе са слободном темом.

Спутан сопственим ограничењима и расположивим простором, жири је настојао да публици представи најбоље од приспелих радова, па изложба нуди увид у достигнућа радова који се урбаним простором, као предметом снимања, баве. Осим тога она указује на различите могућности за "употребу" архитектонских објеката у фотографији.

Уколико би изложба постала редовна (годишња, или бијенална), о чему би вредело већ сада размислити, подстакла би ауторе да стварају наменске фотографије. Неке од њих, као и поједине овде изложене фотографије могле би послужити на добробит архитектури

Гордан Поморишац, МФ ФСЈ

ПРИКАЗ

ХОТЕЛ “CONSTANTIN PALACE” У НИШУ

Једна успешна интервенција

Аутор:

Предраг Јанић, дипл.инж.арх.

Инвеститор:

Милорад Стојановић из Ниша

Локација:

Улица Победе 33, Ниш

Реализација:

2002. и 2003. г.

Овом приликом представљамо једну успешну интервенцију на постојећем објекту у најужем

Перспектива

градском ткиву, у лицу Победе бр. 33. Стари објекат, спратности П+1, срушен је до темеља, а нови изграђен са спратношћу По+Пр+2+Пк, према условима Завода за заштиту споменика културе Ниш. Интерполацију у различиту спратност суседних објеката бр. 31 и 35, пројектант је решио задржавањем пуне масе фасадног зида и венца у висини нижег објекта, уз поштовање оригиналне фасадне пластике и редизајн портала у приземљу.

Изједначење са вишим објектом постигнуто је дограђивањем другог спрата, са дискретном струк-

Пре реконструкције

туралном стакленом фасадом и отворима у артикулацији првог спрата и наглашеном завршном мансардом, која има правоугаоне прозорске “баџе”, што представља право освежење у поплави троугластих форми, свуда присутних код надградњи. Класична подела прозорских стакала у свим етажама асоцира на хармонију фасада варошких кућа.

По захтеву инвеститора објекат је пројектован као гарни-хотел са три звездице. У приземљу је рецепција са пратећим садржајима (управа, бифе-

После реконструкције

бар, гардероба). У подруму је кухиња са салом за доручак, као и енергетски блок са савременим инсталацијама. У спратовима и поткровљу су хотелске јединице са 45 кревета. Укупна површина објекта је око 800 м².

Ликовни прилози уз овај текст, надамо се да потврђује успешност ове интервенције.

арх. Зоран Чемерић

ПУТОПИС

МАДРИД Са пута у Шпанију

У последњих 10 година Шпанија је доживела праву експанзију - политички, економски, културолошки земља се једноставно развија, а самим тим и њени градови. Зато је јако тешко отићи у један град, а не видети бар још неколико њих, као што су Мадрид, Валенсија, Билбао, Ла Коруња, Севиља итд.

Први утисак је најбитнији, а Мадрид зна како да то уради на прави начин. Било да се долази авионом, возом или аутобусом, наилази се на подједнако фасцинантне ствари. Било да се ради о брзом возу, којим се стиже до јужне станице "Atocche" са њеном, у свету јединственом, чекаоницом - ботаничком баштом, или о обичном возу којим се стиже до северне станице "Chamartin" од које се посебним превозом стиже до трга "Plaza de Castilla" где путника дочекују "Kio" торњеви.

Оно што је путницима обично најтеже је чекање, што је у Мадриду претворено у чисто уживање.

Већина људи никада није имала прилику да

У ЦИЉУ АФИРМАЦИЈЕ УСПЕШНИХ
АРХИТЕКТОНСКИХ ОСТВАРЕЊА ПОЗИВАМО
ЧЛАНСТВО НА САРАДЊУ
КРОЗ ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРИКАЗА
УСПЕШНИХ КРЕАЦИЈА У СВИМ ОБЛАСТИМА
АРХИТЕКТОНСКЕ ДЕЛАТНОСТИ
ПОРЕД ДОБРИХ ВАЖНО ЈЕ ПРИКАЗИВАТИ
И ЛОШЕ ПРИМЕРЕ, ШТО ЈЕ, ТАКОЂЕ, У
ФУНКЦИЈИ УНАПРЕЂЕЊА АРХИТЕКТУРЕ
ПРИКАЗИ МОГУ САМО ПРЕДСТАВИТИ
АРХИТЕКТОНСКО ДЕЛО (ОСНОВНЕ ИДЕЈЕ,
КОНЦЕПЦИЈА, ФУНКЦИЈА, ТЕХНИЧКИ
ПОДАЦИ...) И МОГУ ИХ ПИСАТИ И САМИ
АУТОРИ

КРИТИЧКИ ПРИКАЗИ ТРЕБА ДА ДУБЉЕ
АНАЛИЗИРАЈУ И ПОЗИТИВНЕ И НЕГАТИВНЕ
ВРЕДНОСТИ ДЕЛА И НЕ МОГУ ИХ ПИСАТИ
АУТОРИ ОСТВАРЕЊА КОЈЕ ЈЕ ПРЕДМЕТ
КРИТИКЕ

СВЕ ИДЕЈЕ ОКО ДАЉЕГ ОБЛИКОВАЊА
КОНЦЕПЦИЈЕ ОВЕ РУБРИКЕ БИЋЕ
ДОБРОДОШЛЕ

“Atocche”

види ботаничку башту, а нарочито не да буде у једној таквој, док истовремено чека на свој превоз. Водене површине, палме, локвањи, тропско биље, обе стране фасадног зида су обрађене као да је у питању екстеријер, чиме се стварно дочарава утисак да се налазите у неком егзотичном парку. Са друге стране, уколико се у Мадрид стиже на “Plaza de Castilla”, наилази се на најновије архитектонско чудо Мадрида “Kio” торњева.

Филип Џонсон и Џон Бурге су пројектовали

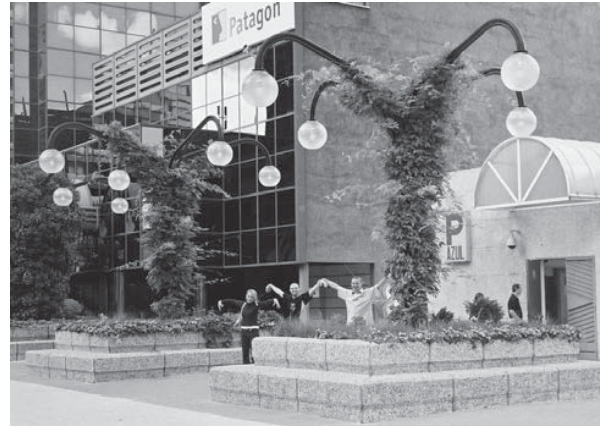
Kio Torres

две пословне зграде близнакиње, висине 114 м са 26 спратова, које чине капију града. Да ствар буде боља, фасада је урађена тако да вертикала која је јасно наглашена истиче нагнутост тих торњева. Кроз ту капију се види и споменик који је уједно нека врста осе симетрије торњева.

Ове две станице су повезане главном саобраћајницом “Paseo de la Castellana”, кичмом Мадрида. Дуж ње се налази пуно значајних музеја, облакодера, тргова и фонтана. Ту је и стадион “Santiago Bernabeu” фудбалског клуба “Real Madrid” у коме је смештен и музеј трофеја овог клуба. Одмах наспрам стадиона налази се низ облакодера, “Torre Europa”, “Torre Picasso”, који се налазе у малом парку који их повезује својим зеленилом. Јако је занимљив осећај када се неко нађе у зеленилу, окружен водом, а кроз крошње дрвећа се виде облакодери. Стварањем облакодера и јако урбаних средина, људи уништавају природу, док је у овом случају дошло до споја при-

роде и урбаног, што је нешто што би у свим већим градовима требало да се дешава. Површина под зеленилом није велика, тако да не може да се говори о парку у правом смислу речи. Суштина је да на малој површини, са правилним размишљањем може да се створи јако лепа средина пријатна како за рад, тако и за одмор. Наравно, мислило се и о детаљима. Не само да је зеленило постављено где и како треба, него је чак и улично осветљење прекривено зеленилом.

О томе колико се води рачуна о детаљима пока-

Улично осветљење

Torre Europa

зује наизглед једнолична фасада "Torre Europa" која има са своје обе стране јако занимљиве детаље, као што је уметање сата или терасе.

Такође су занимљиве и аутобуске станице, јер је седење свуда стилизовано у истом материјалу, али је различитих форми у различитим деловима града.

Сва већа и битнија укрштања су решена по принципу кружног тока у чијем центру се обично налази фонтана или скулптура, или обе, чиме је раскрсница у исто време и обликовно и функционално решена.

Авенија "Paseo de la Castellane" према југу мења назив у "Paseo del Prado" где се и налази музеј Прадо, који је најстарији и најбогатији музеј са светском репутацијом. У њему се налазе најзначајнија уметничка дела од XII до XIX века.

Други по величини музеј, "Centro de arte reigna

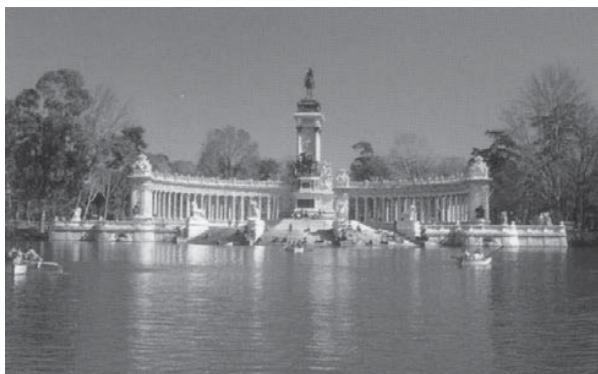

Plaza de Cibeles

Sofia" је недалеко одатле, као и низ мањих музеја различитих садржаја. За љубитеље уметности и историје овај део града је од непроцењиве вредности и незаобилазна ставка при посети Мадриду.

Ова авенија, између осталог, дели град на две целине. Са источне стране је "Parc Retiro", док се са западне стране налази стари део Мадрида са краљевском палатом.

"Parc Retiro" је некада био део "Buo Retiro" баште која је припадала палати Филипа IV-ог, изграђене

Estanque del Retiro

је 1635. године. То је најважнији историјски и уметнички парк, нарочито жив недељом преподне. Он има своје улице, тргове, објекте, фонтане, скулптуре, водене површине и генерално гледано неколико целина.

Међу њима се истиче мало вештачко језеро "Estanque del Retiro" на чијој обали се налази споменик Алфонсу XII-ом, који својим изгледом подсећа на "Трг хероја" у Будимпешти. Само језерце је правоугаоног облика и заузима повшину од око 3,6 ha, тако да посетиоци могу да веслају и уживају у његовој лепоти. У парку постоји још једна мања водена површина поред "Кристалне палате", чија је површина 840 m².

Цео парк је испресецан стазама које служе и за шетњу и за рекреацију, па зато нису асфалтиране већ је подлога ситан шљунак, јер је асфалт лоша

Palacio de Cristal

подлога за трчање и рекреацију.

Стари део Мадрида је, како то обично бива, у неправилним блоковима са нестандартним димензијама и облицима улица. Оно што је највеће

Део парка

обележје Мадрида, налази се на тргу "Del Sol" који се из више разлога може сматрати центром тог дела града. То је скулптура медведа који је ослоњен на дрво и покушава да дохвати неки плод.

Одатле полази највећи број аутобуских линија и улица које овај трг повезују са значајним објектима

Симбол града

попут Краљевске палате, која је огледало архитектуре XVII и XVIII века и најбоље сачувана у Европи.

Интересантна појава је да су улице Мадрида у току радног времена пуне људи тако да се целог дана осећа нека топлина и живост. Главни проблем овог града је то што није прилагођен туристима и пролазницима, тако да могу проћи сати да би се наишло на неку клупу. Чак су људи на трговима принуђени да сами нађу места за одмор.

Познато је да свака школа архитектуре има своја обележја, па тако и архитектура града има неке своје одлике. Због тога готово сви објекти,

Клупа

било да су грађени пре десет, сто или више година имају исти дух у себи. Ниједан објекат не штрчи,

нити је прича сама за себе, па управо због тога се на улицама осећа нека складност.

Потврда тога су и јако добро урађене интерполације новијег датума које успешно уводе нове

Улица у старом делу града

материјале у стару архитектуру.

Околина Мадрида са својом равницом омогућава несметано ширење града, па се зато

Ново у старом

дешава да неки делови града који су јако интересантни још увек нису нашли место на карти града.

Такав је и “Campo de las Naciones” који је обележје новије архитектуре Мадрида.

Пословна, трговачка и стамбена зона су

Campo de las Naciones

међусобно одвојене а у исто време јако добро повезане, а поред свега тога се налази и јако леп парк “Juan Carlos I” са занимљивим спомеником, фонтаном и зеленилом.

Шпанска школа архитектуре је и овде показала способност за урбанистичко-архитектонско обликовање простора јер су обе ствари подједнако битне. Будућност било ког града неће никада бити доведена у питање уколико се настави са овако добрим приступом проблему и решавању истог.

*Александра Секуловић, ајс. арх.
Иван Тошић, ајс. арх.*

У ОРГАНИЗАЦИЈИ АРХИТЕКТЕ
ИВИЦЕ МЛАЂЕНОВИЋА

ОД 27.6 ДО 27.8.2003. Г. У УМЕТНИЧКОМ
ПАВИЉОНУ “ЦВИЈЕТА ЗУЗОРИЋ” ОДРЖАЋЕ
СЕ СЕДМИ БЕОГРАДСКИ ТРИЈЕНАЛЕ СВЕТСКЕ
АРХИТЕКТУРЕ НА ТРИЈЕНАЛУ ЋЕ БИТИ ПРЕД-
СТАВЉЕН ПО ЈЕДАН ВЕЛИКИ АРХИТЕКТА ИЗ
ТУНИСА, МАРОКА И ЕГИПТА

ТАКОЋЕ ЋЕ БИТИ ПРЕДСТАВЉЕНА
ЧЕТИРИ НАЈВЕЋА ИЗГРАЂЕНА САКРАЛНА ОБЈЕКТА
У РЕЛИГИЈИ ПРАВОСЛАВНИХ (РУСИЈА) КАТОЛИКА
(МЕКСИКО) БУДИСТА (ЈАПАН) ИСЛАМА (МАРОКО)

СА ФАКУЛТЕТА

ПРВИ РЕНДЕРИНГ КОНКУРС НА УЧ ПРОСТОРУ

Трећа награда Катарини Пецић
апсолвенту архитектуре у Нишу

Крајем јула 2002. год, Arhitektura.co.yu, у сарадњи са дистрибутером Graphisofta, расписала је конкурс за најбољи компјутерски рендеринг архитектонског пројекта. Учесници су могли да шаљу своје пројекте из било које области пројектовања - стамбени, јавни, привредни објекти, као и пројекти ентеријера. Право учешћа су имали професионални архитек-

ти, инжењери, студенти и уопште сви који се баве рендерингом архитектонских пројеката.

Услови конкурса су били такви да је 3D модел

Трећа награда “Tencatti”

пројекта морао бити одрађен у ArchiCAD-у или да је рендеринг одрађен у Art*lantis Renderu, Piranessiju или ArchiCAD-у. Од свих пристиглих радова, уредништво сајта Arhitektura.co.yu, је одабрало двадесет шест радова који су ушли у финале. Гласањем посетилаца сајта одабрани су најбољи радови чији су аутори награђени веома вредним наградама од стране hi-CAD-а из Новог Сада. По оцени гласача најбољи рендеринг је урадио арх. Александар Сабашош - “Новосадска банка”, другу награду освојио је арх. Срђан Јовић - “Бора Прица”. Трећу награду освојила је Катарина Пецић, апсолвент архитектуре са Грађевинско-архитектонског факултета из Ниша - рад под називом “Tencatti”. Четврту награду освојио је Ненад Флорић - “Cubic in cubic”, док је пету награду освојила Јелена Хргар - “Културни центар”.

Изложба свих радова била је отворена 11.

ноембра 2002. године на ArchiCAD Академији у Зобнатици у организацији hiCAD-а из Новог Сада. Такође је организована и изложба радова у Нишу, у просторијама "Народних новина", 14. јануара 2003. године. Ту су посетиоци могли да се упознају са награђеним радовима, а извршена је и свечана додела диплома од стране господина Ивана Хајзлера, испред hiCAD-а. Диплому је, као трећенаграђена, примила Катарина Пецић за пројекат ентеријера. Рад је био пројектни задатак туристичке агенције из предмета "Унутрашња архитектура", професор Александар Никољски и асистент Александар кековић. локација за овај задатак налази се у приземљу унутрашњег дела трговачко-пословног центра "Горча". Простор је намењен за туристичку агенцију. Задатак је захтевао обраду зидова, пода и плафона. Рад обухвата архитектонски детаљ као и детаљ опреме. Комплетне основе, фасаде као и 3D модел одрађени су у ArchiCAD-у док је рендеринг одрађен у Art*lantis Renderu.

Катарина Пецић, ајс. арх.

СТИЖУ НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ АРХИТЕКАТА

На Грђевинском факултету, 1995. године,

поново је отворен Архитектонски одсек. Имена прве групе дипломираних архитеката (од 23.6.2000. до 12.7.2002.) смо објавили у нашем гласнику "Архитект" бр. 9. Овде настављамо списак имена за период 13.7.2002. до 11.2.2003.

Поред наставног предмета из чије области је рађен дипломски рад, дајемо и назив рада и датум дипломирања.

1. **Данијела Б. Милановић**

Пројектовање друштвених зграда
Факултет уметности
16.7.2002..

2. **Дијана А. Џалто**

Пројектовање друштвених зграда
Трговачки центар
29.8.2002.

3. **Сунчица М. Станојевић**

Пројектовање друштвених зграда Спортска хала
5.9.2002.

4. **Милан Д. Танић**

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда за колективно породично становање
4.10.2002.

5. **Александра М. Младеновић**

Пројектовање друштвених зграда
9.10.2002.

6. **Гордана М. Арнаут**

Пројектовање друштвених зграда
Болница
28.10.2002.

7. **Сандра Ђ. Стевчић**

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда за колективно породично становање
11.11.2002.

8. **Зоран М. Дукић**

Пројектовање друштвених зграда
Гимназија
25.11.2002.

9. **Миљана Б. Игњатовић**

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда за колективно породично становање
10.1.2003.

10. **Саша Д. Крстић**

Пројектовање друштвених зграда
Туристички центар за младе
4.2.2003.

11. **Тања М. Јовановић**

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда за колективно породично становање
11.2.2003.

12. **Бојан Станковић**

Пројектовање друштвених зграда Опера
14.3.2003.

13. **Биљана Јанковић**

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда за колективно породично становање
8.4.2003.

14. **Бојан Стојановић**

Пројектовање стамбених зграда
Стамбена зграда за колективно породично становање
8.4.2003..

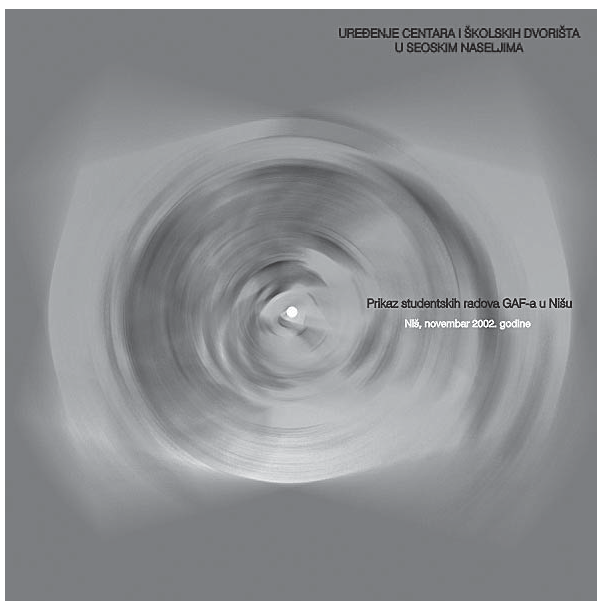
Наставу на предметима из чијих области су рађени дипломски радови држе следећи наставници, који су били и председници одговарајућих комисија за одбрану дипломских радова:

Др арх. Мирјана Анђелковић, редовни професор - Пројектовање друштвених зграда,
Др арх. Душан Илић, редовни професор - Пројектовање стамбених зграда.

арх. Хранислав Анђелковић

ИЗЛОЖБЕ

**ИЗЛОЖБА
КОНКУРСНИХ СТУДЕНТСКИХ РА-
ДОВА
ЗА ПРОСТОРНО - ОБЛИКОВНО
РЕШЕЊЕ СЕОСКИХ ШКОЛСКИХ
ДВОРИШТА И СЕОСКИХ ЦЕНТАРА**

22. - 29. 11. 2002.

Галерија "Србија" у Нишу

Под покровитељством и у организацији Скупштине Општине Ниш, Скупштине Општине Лесковац и Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу организована је изложба конкурсних радова студената Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу на теме "Уређење сеоских центара" и "Уређење сеоских школских дворишта" за локације на територији општина Ниш, Нишка Бања и Лесковац.

Ова два студентска конкурса су наставак сарадње између Грађевинско - архитектонског факултета у Нишу и Скупштине Општине Ниш, започете 2001. године са темом "Уређење слободних површина вишеспратног становања у Нишу".

Изложба је одржана у галерији Србија од 22.11. - 29.11. 2002. године. Интересовање за изложбу било је велико и од стране студената Грађевинско - архитектонског факултета и од стране грађана и представника Скупштине Општине Ниш.

За изложбу је урађен врло квалитетан каталог, у боји, који је представио радове свих учесника.

Конкурсе су радили студенти IV и VI семестра

Грађевинско - архитектонског факултета у Нишу као обавезан задатак у оквиру предмета Урбанизам 1 и Урбанизам 2, а сви остали студенти су такође по свом сопственом опредељењу могли слободно да учествују.

Највећи број радова односио се на подручје Општине Ниш, затим Лесковац и Нишка Бања. Укупно је приспело 113 радова, а учествовало је укупно 294 студента.

Сваке вечери за време трајања изложбе, заједно са представницима села, организован је изузетно добро осмишљен, богат пратећи програм, који је имао за циљ ближе упознавање посетилаца изложбе са културним наслеђем сеоских насеља обухваћених конкурсом.

Два до три села су, свако вече, била домаћини, који су бринули о реализовању програма. Наводимо неке манифестације и учеснике:

- школа из Чокота
- изворна група из Мрамора
- Момачко вече
- КУД "Ковиље" Вукманово
- Актив жена града Ниша - Стара српска јела
- КУД "Фрула" - Г. Комрен
- приказ Церјанске пећине
- Латинска црква у Г. Матејевцу
- приказ награђених студентских радова.

Информација о изложби било је и у информативним телевизијским емисијама, као и у емисијама у којима су гостовали награђени студенти.

Конкурсом за уређење сеоских центара, рађеним у оквиру предмета Урбанизам 2, обухваћено је 19 села. Пристигла су 63 рада, које је радило 169 студената.

Жири је радио у саставу:

Председник жирија:

др Петар Митковић, редовни професор Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу

Чланови жирија:

др Милан Милутиновић, редовни професор у пензији

Љубиша Митић, диг., потпредседник СО Ниш,

др Никола Цекић, редовни професор, декан Грађевинско-архитектонског факултета Ниш,

Ненад Цветковић, диг., директор Дирекције за урбанизам и изградњу Лесковац

Известилац:

мр Љиљана Василевска, Грађевинско-архитектонски факултет Ниш.

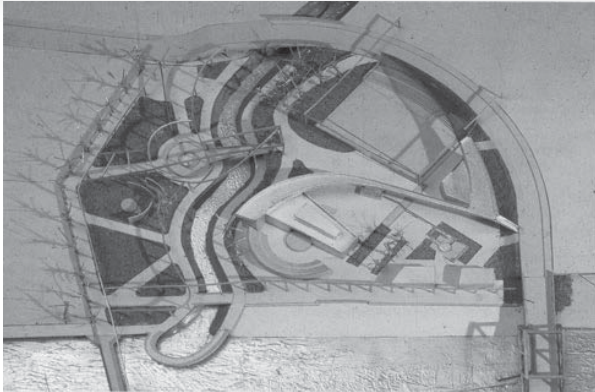
У оквиру овог конкурса додељене су 2 прве награде, 2 друге награде, трећа награда, 4 откупа, награда за решење и макету, 2 награде за CD презентацију и награда за презентацију:

ПРВА НАГРАДА (15.000 дин.)

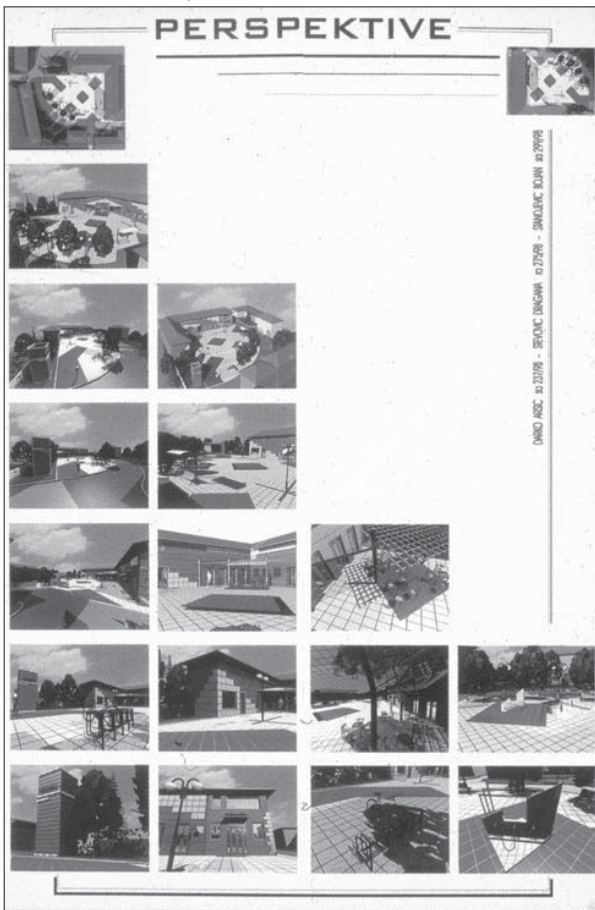
Велика Биљаница

Илић Златко
Јовановић Марко

Бојић Никола
ПРВА НАГРАДА (15.000 дин.)
Лалинац
Арсид Дарко
Стевовић Драгана

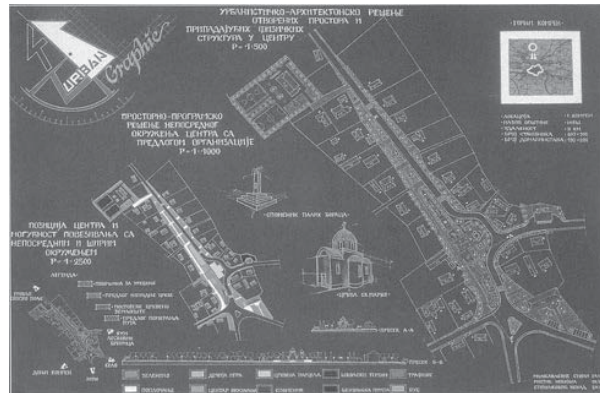
Станојевић Бојан

ДРУГА НАГРАДА (10.000 дин.)
Мрамор
Станојевић Мирјана
Добросављевић Јадранка

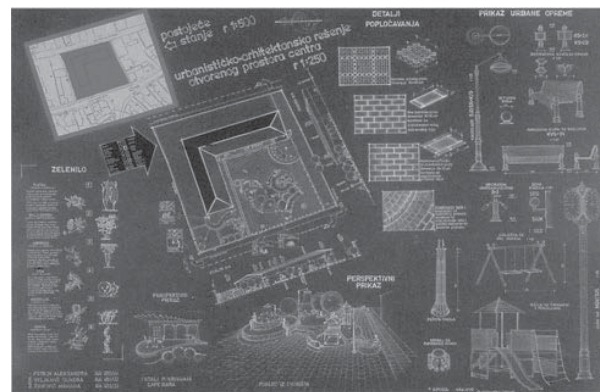

Поповић Александар

ДРУГА НАГРАДА (10.000 дин.)
Горњи Комрен
Милосављевић Стојан
Ристић Небојша

Стојиљковић Ненад
ТРЕЋА НАГРАДА (8000 дин.)
Хум
Петров Александра
Вељковић Александра

Живковић Маријана
ОТКУП (2000 дин.)
Лалинац
Милошевић Јовица
Стојановић Мелина

Марјановић Слађана
ОТКУП (2000 дин.)

Брзи Брод

Даничић Драган
Луковић Ана
Митић Кристина

ОТКУП (2000 дин.)

Брзи Брод

Јовановић Александра
Стошић Маја

ОТКУП (2000 дин.)

Кнез Село

Манић Слободан
Ђорђевић Милан

НАГРАДА ЗА РЕШЕЊЕ И МАКЕТУ (4000 д.)

Горњи Матејевац

Павловић Милица
Јанчић Нела
Павловић Драгана

НАГРАДА ЗА CD ПРЕЗЕНТАЦИЈУ(2500дин.)

Кумарево

Ђорђевић Анђела
Станковић Марко
Стефановић Иван

НАГРАДА ЗА CD ПРЕЗЕНТАЦИЈУ(2500дин.)

Брзи Брод

Станковић Смиљана
Маринковић Александра

НАГРАДА ЗА ПРЕЗЕНТАЦИЈУ (2000 дин.)

Чегар

Богдановић Невена
Газал Харис
Вулин Ана

Конкурс за просторно - обликовно решење сеоских школских дворишта рађен је у оквиру предмета Урбанизам 1, а обухваћено је 24 села. Учествовало је 125 студената са 50 радова.

Жири је радио у саставу:

Председник жирија:

др Петар Митковић, редовни професор Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу

Чланови жирија:

Миодраг Живковић, диа.,
Љубиша Митић, диг.,потпредседник СО Ниш,
Станиша Стојковић, диг., директор сектора за урбанизам Дирекције у Лесковцу
мр Љиљана Василевска, Грађевинско-архитектонски факултет Ниш

Известилац:

Ивана Богдановић, диа., Грађевинско-архитектонски факултет Ниш.

У складу са пропозицијама конкурса за просторно - обликовно решење сеоских школских дворишта додељене су прва, друга и трећа награда и 2 откупа:

ПРВА НАГРАДА (20.000 дин.)

Бреница

Николић Александра

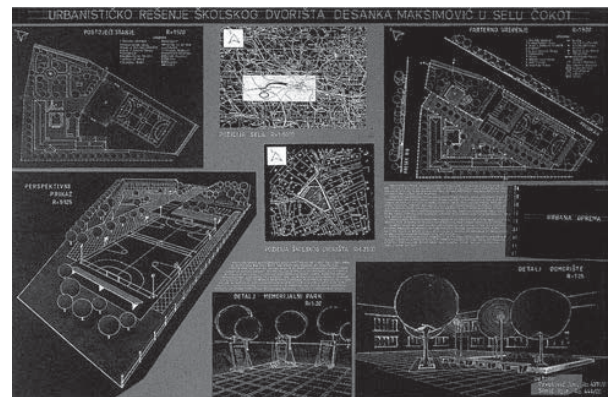

Крстић Милош

Милић Младен

ДРУГА НАГРАДА (12.000 дин.)

Чокот

Првуловић Ана

Симић Игор

ТРЕЋА НАГРАДА (8.000 дин.)

Миљковац

Мирић Ана
Челебић Драган
ОТКУП (2 000 дин.)
Турековац
Тарановски Иван

ОТКУП (2 000 дин.)
Бреница.
Ћирић Младен
Васић Деспот
Петровић Чедомир

На изложби су се могла видети разноврсна решења конкурсних задатака, почев од различитих идеја и приступа, до различитих видова презентације, што указује на висок степен креативности студената и интересовања за актуелни проблем просторно - обликовног решења сеоских насеља. Предвиђена је и реализација појединих конкурсних радова, уз претходно прикупљање финансијских средстава и надамо се да ће се то у скорој будућности и остварити.

арх. Ивана Бољдановић
арх. Милена Динић

НАПОМЕНА: у "АРХИТЕКТ"- у бр. 10/стр. 29, објавили смо још један текст о овој значајној активности Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу и Општине Ниш.

Редакција

ДЕСЕТИ ЈУБИЛАРНИ
СВЕТСКИ ТРИЈЕНАЛЕ
АРХИТЕКТУРЕ СОФИЈА, 18. -
22. МАЈ 2003

ДРУШТВО АРХИТЕКАТА
НИША ПЛАНИРА
ОРГАНИЗОВАЊЕ
КОЛЕКТИВНЕ ПОСЕТЕ
ДЕСЕТОГ ТРИЈЕНАЛА У
СОФОЈИ

ИЗЛОЖБА РАДОВА СА КОНКУРСА ЗА ИДЕЈНО АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕЊЕ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ, ДОГ- РАДЊЕ И НАТКРИВАЊА ГРАДСКОГ СТАДИОНА "ЧАИР" У НИШУ

17. - 22. 12. 2002.

Галерија "Србија" у Нишу

У "Архитекту" бр. 10, смо објавили информацију о овом позивном конкурс, укључујући и информацију о првонаграђеном раду.

У складу са обавезама расписивача конкурса, од 17. до 22. децембра 2002. године, у галерији "Србија" у Нишу је организована изложба конкурсних радова (9. радова).

Према објављеном конкурс била је предвиђена само прва награда (500.000 дин.), а за остале учеснике обештећење (по 60.000 дин.)

У 18³⁰ часова, пред пуном салом, изложбу је отворио директор Дирекције за изградњу града Ниша, дипл. инж. Слободан Милосављевић, а затим је представник Оцењивачког суда прочитао извештај и уручио награду и обештећења.

Доносимо део извештаја оцењивачког суда:

"Чланови Оцењивачког суда су, имајући у виду сложеност локације у централном градском ткиву, а и урбанистичко-техничке услове, закључила да се рад под шифром 12345 у квалитету идеје издваја од осталих радова по укупном урбархитектонском приступу, и да по функционалним решењима карактеристичних јединица намењених спортистима, администрацији, публици и другим корисницима, неуобичајеном решавању конструктивног склопа, начину покривања објекта, има предност над осталим радовима - у погледу свеукупне организације.

КОНКУРСИ

КОНКУРС ЗА ПРОГРАМСКО-ПРОСТОРНО РЕШЕЊЕ ГРАДСКОГ ПАРКА “БРЂАНКА” У АЛЕКСИНЦУ

са идејним архитектонским решењем
парохијске цркве Св. Марка

Све функционалне јединице као и комуникације у екстеријеру и ентеријеру су сагледане функционално, са једноставним-комфорним габаритима, са добрим избором материјала, у рационално одабраним, чистим модуларним распонима што код реализације, опремања и коришћења објекта значајно снижава инвестиционе трошкове. Чланови Оцењивачког суда су закључили да је урбархитектура првонаграђеног рада савремена, по концептуализацији простора и естетском сагледавању целокупне физичке структуре, припада реду врхунских европских остварења у изградњи спортских објеката - стадиона и да садржи савремено осмишљене композиције фасадних равни. Односно, да је ентеријер полујавних комуникација изнад већ виђеног стандарда и да доноси архитектонски иновативно виђење простора како за публику тако и за спортисте.

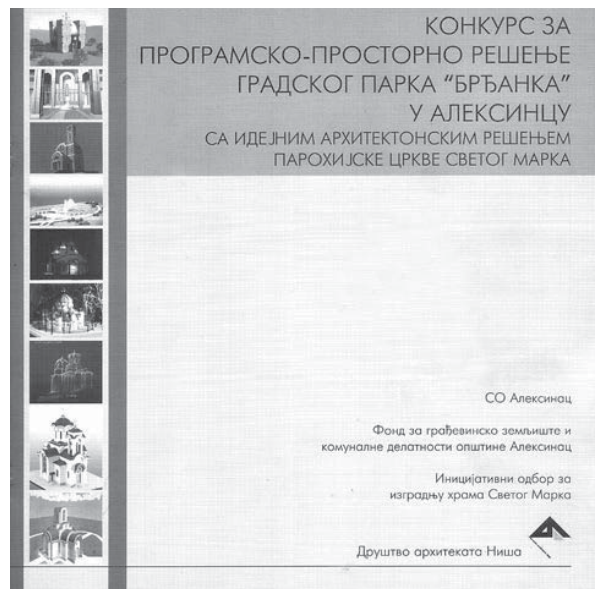
Чланови Оцењивачког суда сматрају да су остали учесници конкурса били на висини задатка, да су сви учесници конкурса веома професионално приступили изради идејних пројеката и да су стога стекли услова за добијање новчаног обештећења предвиђеног конкурсом.”

Првонаграђени рад, под шифром “12345”, урадио је тим у саставу:

Аутор идејног решења:
Милан Димитријевић, диа
Аутор решења конструкције:
Зоран Влајчић, диг
Светлана Јефтић, диа
Драгана Ђук, диа
Вера Тришовић, диа
Биљана Цвејић, диа
3D презентација:
Борис Митровић, апс.арх.
Драган Арсенијевић, а рх.тех.
Вељко Младеновић, диа

арх. Хранислав Анђелковић

Скупштина општине Алексинац - ФОНД за грађевинско земљиште и комуналне делатности у сарадњи са Друштвом архитеката Ниша, расписало је општи, јавни и анонимни конкурс за програмско-просторно решење Градског парка “Брђанка” у Алексинцу са идејним архитектонским решењем парохијске цркве Св. Марка

Конкурс је расписан половином фебруара 2003. године, оглашавањем у дневном листу “Политика”.

Жири конкурса:

Радослав Павковић, дипл. ецц., председник СО Алексинац,

Мирољуб Антић, дипл. инж. грађ., Начелник за привреду, урбанизам и инспекцијски надзор СО Алексинац,

Љубиша Недељковић, архијерејски намесник алексиначки, протојереј, представник Грађевинског одбора за изградњу цркве Св. Марка,

Марина Миленковић, дипл. инж. арх., Јавно стамбено предузеће Алексинац,

Драгана Синобад, дипл. инж. арх., Завод за урбанизам Ниш,

Миодраг Медар, дипл. инж. арх., Завод за заштиту споменика културе Ниш,

Иван Рашковић, дипл. инж. арх., представник
Удружења архитеката Србије.

Известиоци:

Зоран Чемериќић, дипл. инж. арх., "Грађевинарпројект" Ниш,

Љиљана Василевска, дипл. инж. арх.,
Грађевинско-архитектонски факултет Ниш.

Секретар конкурса:

Даница Чемериќић, дипл. прав., Друштво
архитеката Ниша.

Предвиђене су следеће награде:

Прва награда 120.000 дин.

Друга награда 80 000 дин.

Трећа награда 40 000 дин.

2 откупа од по 20 000 дин.

Конкурс се завршио предајом радова
10.04.2003. године.

У прописаном року је приспело 9 радова.

19.4.2003. год. Жири је, са шест гласова "за" и
једним гласом "против" донео следећу одлуку:

ПРВА НАГРАДА (120.000 дин.)

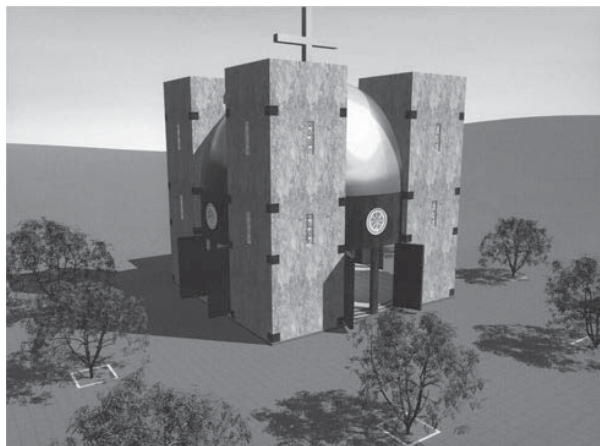
Шифра "**КРУНА 16**"

аутор:

Драган Живковић, дипл. инж. арх.

сарадник:

Слободан Динић, студ. арх.

Образложење Жирија:

"Концепт решења је на високом идејном ни-
воу који је могуће имплементирати у планску
документацију. Пројекат храма је смео експеримент,
али захтева функционалну усаглашеност са
карактером богослужења."

ДРУГА НАГРАДА (80.000 дин.)

Шифра "**ПАРУСИЈА**"

ауторски тим:

Наталија Периф, дипл. инж. арх.

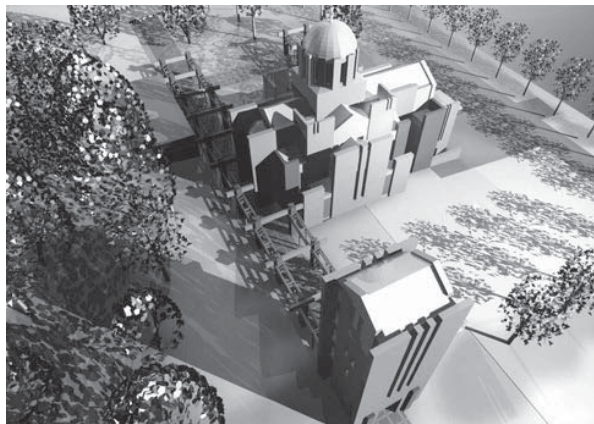
Небојша Станковић-Белимилановић,

дипл. инж. арх.

Момчило Голубовић, дипл. инж. грађ.

Сарадник:

Горан Каралић, апс. арх.

Образложење Жирија:

"Тежиште решења је на пројекту храма,
чије је окружење успешно решено. Сама црква и
припадајући објекти су обликовани на високом нивоу
који успешно комуницира са историјским узорима.
Урбанистичко решење је ослоњено на постојећу
топографију и постојећи пешачки саобраћај."

ТРЕЋА НАГРАДА (40.000 дин.)

Шифра "**СМБ**",

ауторски тим:

Снежана Мрђа-Баца, дипл. инж. арх.

Борис Баца, дипл. инж. арх.

Борис Марковић, дипл. инж. шум.

Образложење Жирија:

"Урбанистичко решења је у потпуности одгово-
рило пропозицијама конкурса, и по садржају и по
концепцији. Објекат храма до одређене мере помера
границе схватања историчности у архитектури."

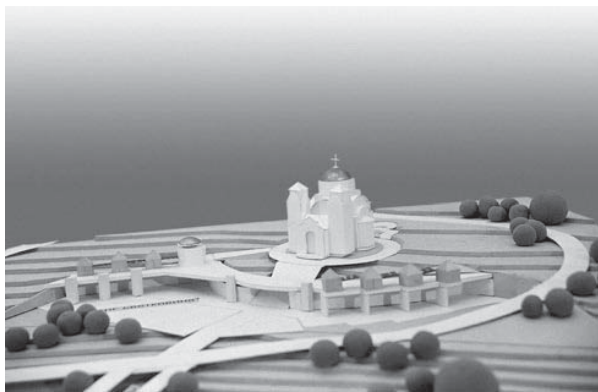
ОТКУП (20.000 дин.)

Шифра "**АРБОРЕТУМ**"

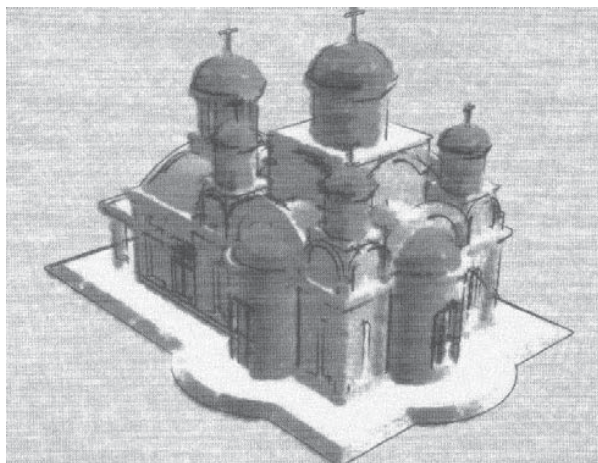
ауторски тим:

Јанко Крстић, дипл. инж. арх.

Татјана Урсић, пејз. арх.
 Љуљана Марковић, пејз. арх.
 Драгутин Алексић, пејз. арх.
 Радмила Цекић, канд. арх.
 консултант:
 Хранислав Милановић, дипл. инж. хорт.

ОТКУП (20.000 дин.)
 Шифра "ПИРГ"
 аутор:
 Бранимир Ђирић, дипл. инж. арх.
 сарадници:
 Милена Динић, дипл. инж. арх.
 Александра Конески, апс. арх.
 Милован Младеновић
 Образложење Жирија:
 "Урбанистичко решење је логично и успешно

се уклапа у постојеће окружење чије предности у потпуности користи. Решење храма је успешно у коришћењу историјских цитата, али су поједини сегменти нејасно одређени (кубе на стакленом тамбуру)."

Резултате конкурса Жири је објавио 29.4.2003. год., на отварању изложбе конкурсних радова, која је организована у дому културе у Алексинцу.

арх. Хранислав Анђелковић

РЕЗУЛТАТИ ПОЗИВНОГ КОНКУРСА

ЗА ИДЕЈНО УРБАНИСТИЧКО РЕШЕЊЕ ДЕСНЕ ОБАЛЕ НИШАВЕ

У броју 9 нашег гласника објавили смо да је Друштво архитеката Ниша, у сарадњи са Дирекцијом за изградњу града Ниша као инвеститором, расписало позивни анонимни конкурс за идејно урбанистичко решење уређења подручја десне обале Нишаве, од моста Младости до улива Матејевачке реке.

Позване институције и предузећа су: Заводи за урбанизам из Ниша, Београда, Новог Сада и Бања Луке, Грађевинско-архитектонски факултет из Ниша и фирме "ЦЕП" из Београда и "План" из Новог Сада. Управни одбор расписивача је одредио Комисију од пет чланова за спровођење конкурса, која је у периоду од 15. јула до краја августа 2002.г. обавила све потребне припреме. На жалост, до продуженог рока (25.12.2002.г.) стигла су само три рада, иако је учешће потврдило шест екипа. После консултација расписивача и инвеститора, а и на основу мишљења Савеза архитеката Србије, одлучено је да се конкурс спроведе до краја без обзира на мали број приспелих радова.

Од учесника се тражила "реорганизација и иновирање садржаја у предметном простору, уз задовољење потреба широког спектра корисника, ... успостављање ефикасне мреже комуникација са непосредним окружењем...". Решење је требало да садржи функције становања, пословања, спорта и рекреације, уз претходну регулацију корита Нишаве и хортикултурно уређење слободних површина. Такође је било потребно дати преглед економских параметара целог захвата.

Жири у саставу: арх. Миомир Живковић, председник, и чланови: арх. Игор Марић, арх. Рафаил Влчевски, арх. Драгана Цанић и арх. Жарко Клисаревић обавили су оцењивање приспелих радова 14. и 15. фебруара ове године у просторијама Дирекције за изградњу града.

Резултати конкурса су следећи:

ПРВА НАГРАДА (300.000 дин.)

Шифра **“НИТ”**

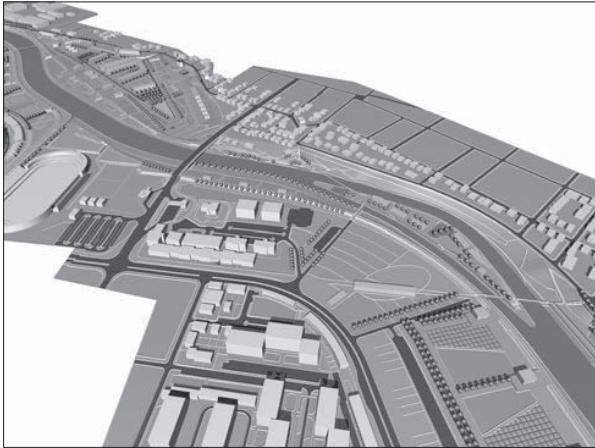
ауторски тим:

Вера Ристић Михаљевић

Јованка Ђорђевић

Весна Милојевић са сарадницима,

Урбанистички завод Београда.

ДРУГА НАГРАДА није додељена.

ДВЕ РАВНОПРАВНЕ ТРЕЋЕ НАГРАДЕ

(по 90.000 дин.)

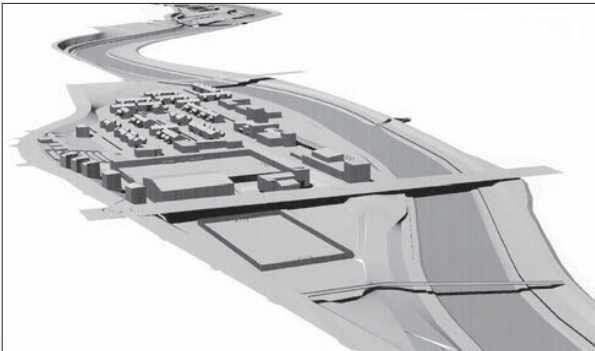
1. Шифра **“БУЋ”**

ауторски тим:

Ђорђе Грбић, д-р

Јелена Јосиповић, д-р са сарадницима

АД “План” Нови Сад.

2. Шифра **“САБАКАВОМБОН”**

ауторски тим:

Снежана Мрђа-Баџа, д-р

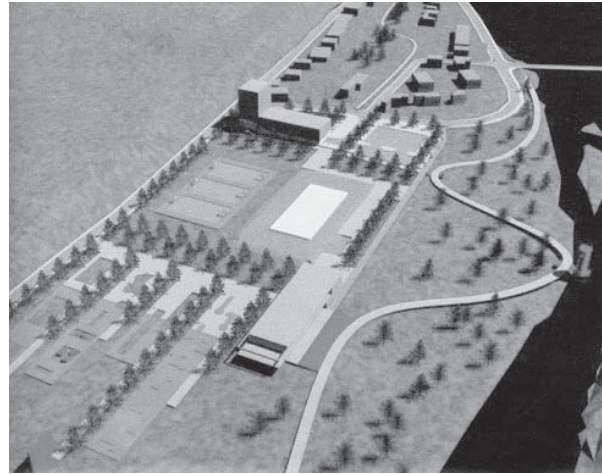
Борис Баџа, д-р

Каспер Бендсен, д-р

Владимир Борисављевић, д-р

Милан Милићевић, д-р

Борис Марковић, д-р са сарадницима,
Урбанистички завод РС АД Бања Лука.

Одлуке су донете једногласно.

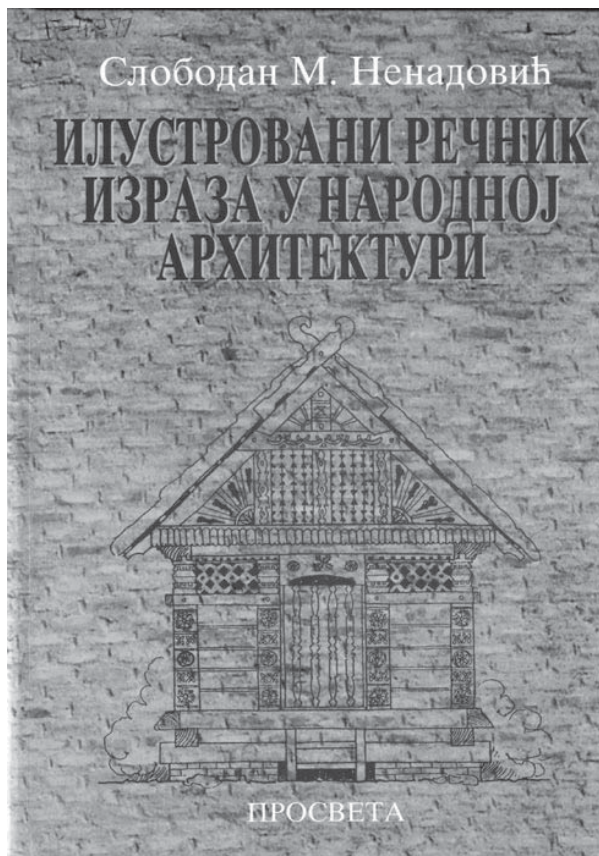
У закључку Записника о раду жирија стоји: “Разматрајући сва понуђена решења жирија је оценио да је рад под шифром “НИТ” понудио највише оригиналних решења која су у контексту задатог простора, непосредног окружења и централних функција града. Реализацијом основних поставки био би остварен простор аутентичних урбанистичких карактеристика у сагласју са природним карактеристикама реке и приобаља.”

Изложба конкурсних радова је организована почетком марта 2003. године у галерији “Мија Станировић”.

арх. Зоран Чемерић

КЊИГЕ

Слободан М. Ненадовић: Илустровани речник израза у народној архитектури. 426 страна.. Издавач “Просвета”, Београд, 2002.

Из предговора:

.....
 “Међутим, овако расути на многим местима, народни изрази о том градитељству, нису лако доступни и да би се сазнало на шта се поједини израз односи, треба за тим ваљано трагати. Нарочиту тешкоћу у томе представља како се одређени израз може објаснити речима, акоји се често односи на тако специфичне појмове који се могу објаснити само цртежом. Из тих разлога ми смо дошли на идеју да саставимо такав речник народних израза које ћемо одмах објаснити цртежом или фотографијом и то углавном онима којима су их објашњавали поједини писци који су их и забележили.”

.....
 Аутор

Сабо Жомбор: Степски град. . 164 стране. Издавач аутор и “Кентаур” , Суботица, 2002.

Из рецензије:

.....
 “Мр Сомбор Жабо је у свом раду обрадио једну врло интересантну тему са становишта дефинисања веома специфичног развоја појединих равничарских градова и представља једно од могућих тумачења урбане историје, превасходно Суботице, али и њој сличних градова. Његов ауторски допринос је несумњив, нарочито у деловима где идентификује и дефинише факторе који битно утичу на просторни развој града, у састављању синтетичке карте и у покретању неких методолошких питања савремене урбанистичке праксе у домену планирања унутар степских градова.”

Др Нађа Курјовић-Фолић

ЧАСОПИСИ

Из садржаја АГ магазина бр. 9, новембар 2002.г. (120 страна, пуни колор):

• Архитект Мирко Јовановић

- Конгрес у Португалији
- Конгрес у Глазгову
- Сајмови
- Књига о Добровићу

• Светски пројекти: Палм Исланд - Дубаи

Издавач: ИзоТех д.о.о., Мачванска 21, 11000 Београд. Тел. 011/444-24-91.

www.agmagazin.co.yu

Из садржаја АГ магазина бр. 10, децембар 2002.г. (128 страна, пуни колор):

- Савремене фасаде пословних зграда у Београду
- Конгрес у Берлину
- Салон урбанизма 11
- Липов гај крај Новог Сада
- Паркирање у Београду
- Удружење грађана "Београдска тврђава"

• Системи звучне изолације

Из садржаја Архитектуре бр. 59, новембар 2002.г. (16 страна, црно-бело):

- Почасни докторат Михајлу Митровићу
- Ауторска права: Черупање архитектата

- Просвећивање слободних грађана
- Становање у Лондону
- Венеција 2002.
- Александар Бугарски

Издавач: Клуб архитеката, 11070, Нови Београд, Нехруова 214

Из садржаја Архитектуре бр. 60, децембар 2002.г. (16 страна, црно-бело):

- Београдски архитектонско урбанистички бесмисао
- Крушевац: Ружење града у колору

- Будућност постаје видљива
- Хроника
- Театар меморије
- Капела у Старој Пазови
- Моше Сафди

• Димитрије Т. Леко: Мисли о могућности примене српског стила

• Пословни центар "Горча"

Из садржаја Архитектуре бр. 61, јануар 2003.г. (16 страна, црно-бело):

- Урбана беда престонице
- Форма се не може развити независно од функције

- Хроника
- ЕХПО 02
- Шкотски национални музеј
- др Милутин Борисављевић

вљевић: Основе научне естетике архитектуре (1)

Из садржаја Архитектуре бр. 62, фебруар 2003.г. (16 страна, црно-бело):

• Портрет: Александар Буђевац

- Хроника
- Подземна изградња

• др Милутин Борисављевић: Основе научне естетике архитектуре (2)

- Революционарне куполе
- Београд 2021.
- Подземна изградња

Из садржаја Архитектуре бр. 63, март 2003.г. (16 страна, црно-бело):

• Допринос конкурсној пракси

- Трајне вредности Београда
- 25. Салон архитектуре
- Египатски музеј
- Урушавање градова
- Нови модернизам Хелмута Јана

• др Милутин Борисављевић: Основе научне естетике архитектуре (1)

Из садржаја ДАБилтена бр. 10, децембар 2002.г. (6 страна, црно-бело):

ИЗДАВАЧ

• VIII бијенале архитектуре у Венецији

• Изградња у променама

• Конкурси:

• Конкурси који нису расписани у сарадњи са професионалним удружењима САС и ДАБ

• Конкурси

• Резултати конкурса за идејно урбанистичко-архитектонско решење прве фазе уређења десне обале Савског језера у Београду

• Резултати конкурса за идејно урбанистичко-архитектонско решење сквера на Врачару у Београду

• Ценовник пројектантских услуга за 1999. год.

Издавач: Друштво архитеката Београда, Кнеза Милоша 7а, 11000 Београд, тел. 011/3230-059

Из садржаја ДаНС-а бр. 40, децембар 2002.г. (68 стране, већим делом пуни колор, у потпуно новом, изузетном дизајну):

• Богдан Богдановић у Новом Саду

• Архитектура у свету: Бијенале у Венецији; Стамбени објекат у Венецији; Комплекс "Град уметности и науке"- Валенсија

• Нови објекти: Пословна зграда у Железничкој улици у Новом Саду; Пословни центар "Горча"- Ниш; капела у спомен комплексу "Бубањ" - Ниш;

Пословна зграда МПЦ - Нови Београд

• Табаковићева награда за архитектуру

• Урбанизам

• Образовање

• Историографија

• Заштита споменика културе

• Информатика

• Репортажа

• Изложбе

• Вести

• Реаговања

• Људи и догађаји

• Нове књиге

• Нови часописи

• Интернет

Издавач: Друштво архитеката Новог Сада, Милетићева 20, 21000 Нови Сад, тел. 021/423-485
www.dans.org.yu

Из садржаја Ентеријера бр.

10, новембар 2002.г. (108 страна, пуни колор):

• Трендови: Фасхион десигн

• Ентеријери: Берлински

колажи

• Инспирација: Цафе "Стар"

• Интервју: Драган Сакан

• Тема" Намештај 2002.

• Конкурс Купатило снова

• Ексклузивно: Нови Меркатор у Београду

• Архитектура: Питер

Ајзенман

• У фокусу: Браћа Цавана

Издавач: Визуелно д.о.о., Кнеза Вишеслава 63, 11000 Београд, тел. 011/35-37-135

Из садржаја Ентеријера бр. 11, јануар 2003.г. (100 страна, пуни колор):

• Сајмови: Еуродесигн

• Трендови: Ентеријери 2002.

• Ентеријери: Емоције простора

• Инспирације: Цафе "Гипсу"

• Акције: Саборни храм Св. вазнесења господњег

• Конкурс: Купатило снова

• Интервју: Василије Ми-луновић диа

• Тема: Расвета - више светла

• Одједи: 8. бијенале архитектура у Венецији

Из садржаја Ентеријера бр. 12, март 2003.г. (100 страна, пуни колор):

• Сајмови: Париз 2003

• Трендови: Вечне седам-десете

• Актуелно: Бгд ентеријери

• Ентеријери: Руски сан

• Инспирације: Цафе "Спаце"

• Интервју: Бранислав Митровић диа

• Пословни ентеријери: Гореење

• Тема: Велики дизајн малих форми

• У фокусу: Браћа Боуроуллец

Из садржаја ФОРУМ-а бр. 44, децембар 2002.г. (64 стране, пуни колор):

• Конгреси: Берлин

• Интервју: Михајло Митровић

• Архитектура: Зграда РТВ Пинк; Стамбено пословни објекат - Ресавска 22

• Конкурси: Земун центар; Марина Дорћол; Хемофарм концерна, Вршац

• Награде: Плицкер; Годишња награда за архитектуру, САС; XXIV Салон архитектуресописи

Издавач: Савез архитеката Србије, Кнеза Милоша 7а/3, 11000

Београд, тел. 011/3230-059
Е-маил: sas-dab@eunet.yu

Из садржаја Модула бр. 14, септембар 2002.г. (100 страна,

пуни колор):

- Архитекта др Милутин Борисављевић
- Леон Криер: Апсурд модернизма
- Свет облина Оскара Нимајера
- Опера-театар у у граду Астана у Казахстану
- Тема броја: Јесењи сајмови
- Лепљено ламелирано дрво

• Ниш - град цвећа
Издавач: Информативни центар за изградњу, Иве Лоле Рибара 22, 26000 Панчево, тел. 013/42-769

www.icic.co.yu

Из садржаја Модула бр. 15, октобар 2002.г. (84 стране, пуни колор):

• Грађење у периоду између два светска рата

• Архитекта Момчило Белобрк

• Интервју: Регулациони планови

• Осавремењавање Железничке улице у Новом Саду

• Урбана реконструкција Брајтона

• Сантјаго Калатрава

• Сајам у Болоњи: Дрвене конструкције

• Салон урбанизма у Крагујевцу

Из садржаја Модула бр. 16, новембар, 2002.г. (90 страна, пуни колор):

• Архитекта Момир Коруновић

• Регулациони план насеља Миријево

• Пролазници као корисници простора

• Берлин, изложба архитектуре

• Систем грађеа монтажних дрвених кућа

Из садржаја Модула бр. 17, децембар, 2002.г. (102 стране, пуни колор):

• Архитекта Константин А. Јовановић

• Разговор са проф. Александром Кековићем

• Национални музеј Аустралије

IN MEMORIAM

арх. ДРАГОЉУБ - ДРАГАН МАРКОВИЋ
(1929. - 2002.)

Наш драги колега Драган Марковић напустио нас је 9. децембра 2002. године. Тога дана прекинут је један животињи пут и заостављена богата стручна каријера. Тог децембарског дана неизрецива туга обузела је његову породицу, родбину, и све оне са којима је радио, друговао и пријатељство неговао. А он је то умео, био је омиљен друг, добар сарадник и поштован у сваком друштву. Његова весела природа и топао осмех остаће дуго у нашим сећањима.

Драган Марковић је рођен 20.1.1929. године у Александровцу, срез Неготин, у учитељској породици. Основну школу завршио је у Житковцу, а матуру у Зајечару 1947. године. Дипломирао је 1954. године на Архитектонском факултету у Београду.

Праксу почиње радом 1955. године у Грађевинском предузећу "Тимграп" - најпре на градилишту, а затим као пројектант и шеф бироа истог предузећа. Ту је почео, да би 1958. године дошао у Ниш, где га је водила његова знатичељна професионална оријентација. У Нишу почиње богата пракса у којој се окушао као професионалац у свим видовима и на мноштву послова архитектуре. После кратке зајечарске активности на градилишту и пројектовању, он, од 1958. године, ради у Дирекцији за стамбену изградњу у Нишу, најпре у развојној служби, а

потом као шеф пројектног бироа Дирекције, да би у "Грађевинар"-у наставио као одговорни пројектант. Своју професионалну активност наставља од 1968. године у "Ниш-пројект"-у, такође као одговорни пројектант.

Одмаралиште ратних војних инвалида у Соко Бањи

Стално је тражио нешто ново и изазовно, те своју креативност и истраживања наставља у Сокобањи, где оснива предузеће за пројектовање и геодезију "Соко-пројект" у коме ради као директор до 1982. године.

Стамбена зграда на углу улице Вождове и Трга Синђелића

Од 1983. године ради у институту за безбедност и заштиту на раду "Први мај" у Нишу као стручни сарадник и шеф пројектног бироа Института, до пензионисања 1991. године.

Своју стручну активност наставља и даље и његов радни сто у стану био је препун скица и решења све до кобног децембра 2002. године.

Његов опус стручног интересовања био је широк, па две године уређује рубрику "Како уредити стан" у нишком листу "Народне новине".

Током радног века пројектује објекте различите намене, као што су: 28 стамбених зграда, 15 школа, 7 пошта, 18 управних зграда, 5 домова културе, 7 здравствених спортских објеката, 12 урбанистичких решења, 16 хотела, ресторана и одмаралишта, 52 индустријска објекта, 8 аутосервиса, 10 котларница, 9 склоништа, 9 робних кућа и већих продавница.

Стамбена зграда у Зајечару

- Посебно се наводе и истичу следећи објекти:
- Стамбена зграда са 13 станова и локалом у Зајечару
 - Фабрика кожа у Зајечару
 - Пошта у Зајечару
 - Стамбена зграда П+М+7+П са апотеком "Ђеле Кула" у Нишу
 - Одмаралиште РВИ у Сокобањи
 - Пошта у Сокобањи
 - Осмогодишња школа у Нишкој Бањи
 - Осмогодишња школа "21. мај" у Нишу
 - Споменик палим ваздухопловцима у Нишу, у сарадњи са вајаром А. Шакићем.

Овако висок обим остварења могао је да реализује само човек који је волео своју струку и за кога је сваки нови задатак био велики изазов.

То је био Драган и такав ће дуго остати у нашим мислима и сећањима.

арх. Борислав Сјасић

ОБАВЕШТАВАМО ЧЛАНОВЕ ДАН-а
КОЈИ НИСУ ДОБИЛИ
НАШЕ ЧАСОПИСЕ
"АРХИТЕКТ", ДА ИХ МОГУ ПОДИЋИ У
ПРОСТОРИЈАМА ДАН-а
(МИЛОЈКА ЛЕШЈАНИНА 52, ТЕЛ. 520-608)
СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ОД 11 ДО 13 ЧАСОВА И
ЧЕТВРТКОМ У 19 ЧАСОВА

nekad...

i sad...

Keramika
METAL-COOP

SHOWROOM: Daničićeva 11 018/363-152
PC: Bul. Veljka Vlahovića 22 018/331-731

